

NOW is the time!

GIVE

GREATER BOSTON UNITED WAR FUND

DABARTIES BILDESIUOS

Mirė Julius Kaupas

Gegužės mėnesio pabaigoje Kaune mirė Julius Kaupas, buvęs Lietuvos (nepriklausomos) Bankos pareigūnas, Steigiamojo Seimo atstovas.

A. a. Julius Kaupas buvo plačiai žinomas ir mūsų šeimijoje. Jis yra buvęs laikraščio "Draugo" ir "Garso" redaktorium, įvairių organizacijų valdybose. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jis grįžo į Lietuvą, ten darbavosi ir mirė.

Lai ilsisi amžinybėje!

Bimba Išvykęs į Rusiją

Lietuvių komunistų spauda praneša, kad Antanas Bimba, kuris ilgus metus dirbo prieš Lietuvos nepriklausomybę ir laisvę, spalį 9 d. išvykęs į "Tarybų Lietuvą".

"Tarybų Lietuvą" yra nei daugiau, nei mažiau pavergtas mūsų tėvų kraštas Lietuva. Maskva yra pilnas Lietuvos valdovas. Šiais laikais Lietuvoje yra priverstinai rusų kalbos mokslas. Lietuva yra Rusijos vergijoje.

Lietuvių išgamų spaudoje, kurios nariu yra Antanas Bimba, sakoma, kad jis išvykęs į "Tarybų Lietuvą" kaip "Lietuvai Pagalbos Teikimo Komiteto pirmininkas". Mums visiems yra žinoma, kad toks komitetas neturi Jung. Valstybių valdžios įgaliojimo veikti Amerikoje. Jis yra tik pagelbinė dalis Rusijos Šelpimo Fondo, kuris dabar neturi jokio įgaliojimo iš National War Fund.

Mes manome, kad lietuvių tautos išgamos apgaudinėję visuomenę, sakydami, kad Antanas Bimba, kuris nuo pat Rusijos okupavimo Lietuvos agentavo okupantams, išvyko į "Tarybų Lietuvą" Lietuvos šelpimo reikalais. Mes esame įsitikinę, kad Maskva pareikalavo, kad Antanas Bimba atvyktų į Maskvą pasirošimui naujom pareigom prieš mūsų tautą.

Sovietų Rusija tikisi, kad Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės, kurias Rusija okupavo ginčų 1940 m., bus pripažintos jai. Jeigu taip būtų padaryta, tai Atlanto Čarteris būtų giliai paskandintas jūroje. Karas, kuris buvo vedamas dėl visų tautų keturių laisvių, būtų tikra apgaulė. Mes netikime, kad Jung. Valstybės ir jų vyriausybė nuveiktų taip žemai, kad išsižadėtų pagrindinių principų. Ne vien Lietuva nukentėtų, bet nukentėtų ir visa Rytinė Europa. Tai ka būtų pralaimėta.

Visiems yra žinoma, kad mūsų karo jėgos kariavo ne tik dėl to, kad sunaikinus fašizmą ir nacizmą Europoje, bet taip pat ir komunizmą, kuris nei kiek nesiskiria nuo dviejų pirmųjų izmų. Komunizmas ir na-

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY

Join The Pay-Roll SAVINGS PLAN

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly Newspaper
Published every TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXX — No. 78. TEL. SOUTH Boston 2680 ANTRADIFENIS (Tuesday) SPALIŲ (October) 16 D., 1945 M. TEL. SOUTH Boston 2680 FIVE CENTS

Lietuviai Trentiniai Organizuojasi

Okupuota Vokietija — (LAIC) — Visos didesnės trentinių grupės yra susiorganizavusios į tautinius komitetus ir Raudonojo Kryžiaus skyrius. Veik visur veikia pradžios mokyklos, vaikų darželiai, o daugelyje vietų yra įsistėgusios gimnazijos, net amatų kursai.

Organizaciniu požiūriu, lietuviai yra susitvarkę pavyzdinčiai.

cizmas ir buvo priežastimi antrojo pasaulinio karo. Jeigu Stalinas ir Hitleris nebūtų susitarę pasidalinti Europą, tai Hitleris nebūtų turėjęs drąsos ir pradėti karą.

Mus stebina tik tas, kad mūsų valstybės departamentas davė leidimą komunistui, lietuvių tautos išgamai, vykti į Rusiją.

Benbras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas yra vienintelis Lietuvos žmonių šelpimui fondas, kuris yra National War Fund nariu, ir kuris rūpinasi Lietuvos žmonių šelpimu. Kodėl Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo atstovas negali gauti leidimo vykti į Lietuvą?

Kaip ten nebūtų, mes turime suprasti, kad Antanas Bimba išvyko į "Tarybinę Lietuvą" ne kaip lietuvių atstovas, bet kaip Rusijos pareigūnas, kuris nuo pat Lietuvos okupacijos tarnavo Rusijai. Sovietų Rusija, nors ir skaitosi "tarybine", bet visuose okupuotuose kraštuose rusų kalba yra privaloma.

Mes, Amerikos piliečiai reikalaujame, kad Bendro Amerikos Šalpos Fondo atstovas ar atstovai taip pat gautų leidimą vykti ne į "tarybinę Lietuvą", bet į Lietuvą, kuri buvo laisva ir nepriklausoma, ne kokiais politiniais išrokavimais, bet labdariniais tikslais, būtent, sušelpimui Lietuvos žmonių nukentėjusių nuo karo.

Mes tvirtai esame įsitikinę, kad Jung. Valstybių vyriausybė nepripažino ir nepripažins Lietuvos sovietų Rusijai, kuri klasiškai ir ginklu ją užgrobė. Mes tikime į laisvą tautų apsisprendimą. Mes tikime į Atlanto Čarterį ir Jung. Valstybių principus, kurie užtikrina visiems laisvę apsisprendimo, spaudos, religijos ir susirinkimų.

Prezidentas Truman Pasmerkė Diskriminaciją

Washington, D. C., spalio 15 — Prezidentas Harry S. Truman griežtai pasmerkė rasinę diskriminaciją, viešai paskelbdamas laišką reikale Daughters of the American Revolution organizacijos, kuri neleido savo Constitution svetainės negrei pianistei.

Streikierių Skaičius Mažėja

Pranešama, kad Jung. Valstybėse streikierių ir dėl streikų sutrukdyto bedarbių darbininkų skai-

Amerikietis karys apžiūrinėja japoniečio krautuvėje suvenirus, kad galėtų nusipirkti ir pasiųsti saviesiems. Bet japonietis už lėlę prašo 100 yen'ų (\$6.50). Tolujomatosi Tokyo parko aikštė.

Baisi Audra Nusinešė Daug Gyvybių Okinawa Saloj

Pearl Harbor, spalio 15 — Jung. Valstybių Laivyno praneša, kad perėita pirmadienį ir antradienį, Okinawa saloj siautė baisi audra. Jūroje sudaužė arba sužalojo daug laivų, užmušė 23 jūreivius ir 423 jų sužeidė.

Iš sužeistųjų, 91 pavojingai sužeistas. Vėjas siautė 132 mylių greitumu per valandą.

Vengrijos Komunistai Prakišo Rinkimus

Londonas — Šiomis dienomis Budapešte, Vengrijos sostinėje įvyko rinkimai. Dauguma gyventojų pasisakė prieš komunistus ir jų taktiką.

Vengrijos valdžia taipgi netvirtina dviejų jos ministrų Maskvoje pasirašytos sutarties su Rusija. Ministeriai pasižadėjo duoti sovietams išvežti visus gaminius, kuriuos per 10 metų pagamins Vengrijos dirbtuvės. Valdžia tokios sutarties netvirtina.

Lenkijos "Valdžia" Nenorinti Sovietinės Santvarkos

Varšuva, Lenkija — Laisvosios valdžios prezidentas, Boleslaw Bierut smerkia užsienio spaudą už tai, kad ji būk iškreipanti faktus. Jis sako, kad nuolatinis priekaišijimas Lenkijos valdžiai, kad ji yra Rusijos įrankis, kad ji vykdo sovietinę santvarką Lenkijoje yra piktas melas.

Boleslaw Bierut prisipažino priklausęs lenkų komunistų partijai, bet sako, kad socialdemokratų partijai so nenorįs komunizmo Lenkijoje. Jeigu tiesa, tai dar vienas komunistas atsivertė.

Danijos Socialistai Nepasiduoda Suvedžiojimai

Kopenhaga (LAIC) — Kopenhagoje įvyko Danijos komunistų partijos kongresas, kur dalyvavo komunistinės delegacijos iš Švedijos, Suomijos ir Norvegijos. Komunistai buvo pasiūlę Danijos socialdemokratų partijai tartis dėl bendradarbiavimo, bet socialdemokratams atsisakė.

JUODOJE RINKOJE AREŠTAVO RUSUS KARININKUS

Berlynas, spalio 15 — Britų kareiviai, kurių priekyje važiuo tankai, įsiveržė į Tiergarten, Berlyno juodosios rinkos pačiū širdį, šeštadienio popietį ir apsupo daugiau kaip 2,000 asmenų, tarp kurių buvo nemažas skaičius rusų karininkų.

Areštuotieji rusai karininkai buvo apklausinti, kaip ir kiti, ir po apklausinėjimo ir jų vardų ir pavardžių užrašymo, jie buvo perduoti Rusijos militarai policijai, bet jų vardų viešai nepaskelbė.

Sakoma, kad daugiausia buvo civilių vokiečių, buvo ir britų kareivių, kurie taip pat buvo areštuoti. Amerikiečių kareivių taip pat buvo areštuoti, ir jie paspruko nuo arešto, nei vieno jų nesugavo.

Britų karininkas, kurio vardo neišduoda, sakė, kad tarpe areštuotųjų rusų buvo ir rusų majoras generolas išklašinėtas. Jis aiškino, kad tik tuo laiku važiuojant per Tiergarten. Kiek laiko atgal, lietuvių komunistų spauda labai nachališkai pasmerkė tūlą lietuvį iš Philadelphia, kuris buvęs nusikaltęs

prieš OPA patvarkymą. Įdomu ką dabar toji pati spauda pasakys apie rusus, dalyvavusius juodoje rinkoje, Berlyne?

Dėl Ginčo Su Rusais Uždarytos 5 Varyklos Berlyne

Berlynas, spalio 15 — Jung. Valstybių Majoras James C. Gentle pranešė, kad dėl ginčų su rusais penkios degtinės varyklos buvo uždarytos Berlyne, amerikiečių zonoje.

TRIUMVIRATAS VALDO ARGENTINĄ

Buenos Aires, Argentina, spalio 15 — Kaip žinoma, pulk. Juan Peron buvo priverstas pasitraukti iš valdžios. Atsistatydino ir visas ministrų kabinetas, kurį privertė karininkai ir minios žmonių.

Pulk. Juan Peron areštuotas ir patalpintas kalėjimui. Argentinos valdymą pasiėmė triumviratas — trys vyrai, būtent, prezidentas gen. Edelmiro Farrell, karo ministeris gen. Eduarlis do Avalos ir laivyno ministeris vice - admirolas,

Autobusų Streikieriai Tariausi Dėl Grįžimo Darban

Boston, Mass. — Gubernatoriaus Maurice J. Tobino išakymu valstybė pėrėmė autobusų sistemą pirmadienį, spalio 15 d. vidurdienį. Tačiau streikieriai ir po perėmimo tęsia streiką. Tariausi dytas, paėmė nuodų pats grįžti ar negrįžti darban, sau atimti gyvybę, bet nenes dar nepatenkinti darbininkų reikalavimai.

Dėl autobusų darbininkų streiko darbininkai turėjo vargo pasiekti dirbtuves, ypač tie darbininkai, kurie gyvena toliau nuo darbo arba kituose miesteliuose gyvena. Daugelis ėjo pėksti, kiti prašėsi automobilistų juos nuvežti. Traukiniai buvo pripildyti keleiviais. Buvo ir tokių, kurie pasiliko namuose.

Valstybės atstovas veda pasitarimus su kompanija ir darbininkų unija. Unija reikalauja pakelti algas darbininkams nuo 97c. į valandą iki \$1.25, ir 40 valandų darbo savaitėje.

Gub. Maurice J. Tobin paskyrė Frank J. Murray, įžymų Bostono advokatą, kompanijos administratorium. Tačiau Tobin palaike kompanijos nusiteikimą, kad netešti pasitarimo, kol streikieriai negrįš darban.

Laval Sušaudytas Už Išdavystę

Paryžius, spalio 15 — Pierre Laval, buvęs kelis kartus Prancūzijos valdžios ministru, pereitą savaitę nuteistas mirties bausme už talkininkavimą

ma Vokietijos naciams. Pierre Laval advokatai kreipėsi pas Gen de Gaulle, kad jis Laval pasigailėtų. Bet gen. de Gaulle tą pradienį. Tačiau streikieriai šymą atmetė. Laval, žinodamas, kad jis bus sušaudytas, paėmė nuodų pats grįžti ar negrįžti darban, sau atimti gyvybę, bet nenes dar nepatenkinti darbininkų reikalavimai. buvo pastatytas prieš sienos ir sušaudytas už išdavystę savo krašto.

Japonai Vartojo Gyvus Amerikiečius Durtuvų Pratyboms

Tokio, spalio 15 — Gen. MacArthur centras pranekeleiviais. Buvo ir tokių, kurie pasiliko namuose. ir nustatyta, jog japonai pavartodavo paimtus amerikiečius karius į nelaisvę kaip taikinius durtuvų pratybai. Kitus alidarbinkams nuo 97c. į jantų karininkus, paimtus nelaisvę, priversdavo žiūrėti tų baisių kankinimo ir žudymo priemonių.

Kova Dėl Diktatoriaus Vietos Maskvoje

Londonas — Šiomis dienomis gauta žinių, kad Maskvoje eina smarki kova tarp komisarų Molotovo ir maršalo Žukovo dėl diktatoriaus vietos. Kaip žinoma, Stalinas serga ir vargiai jis pasveiks. Jo vietą turi kas nors kitas užimti. Sakoma, kad į Stalino vietą Molotovą remia komunistų partija, o Žukovą remia raudonoji armija.

KONGRESAS UŽ TAKSŲ SUMAŽINIMĄ

Washington, D. C., spalio 15 — Jung. Valstybių Butas vienbalsiai priėmė bilių \$5,350,000,000 taksų (mokesnių) sumažinimui 1946 m. Dabar tas bilius yra svarstomas Senate.

Senato finansų komitetas praveda viešą išklausinėjimą. Numatoma ne tik taksus sumažinti, bet ir vyriausybės išlaidas.

J. V. Kongresas dabartiniu laiku tyrinėja ir Pearl Harbor nelaimę. Taipgi svarsto minimumo algas darbininkams, kad jas pakelti nuo dabartinio minimumo 40c. į valandą iki 65c. ir vėliau iki 75c. Demobilizacijos ir streikų klausimai taip pat yra Kongreso dienotvarkėje. Galimas dalykas, kad bus pakeistas ir taip vadinamas Connally įstatymas, bent toji dalis, kuri laidoja Tautiniai Darbo Santykiavimo Tarybai pravesti streiko balsavimus.

Černiakovskio Aikštė Vilniuje

New York (LAIC) — Caristinės okupacijos metu, Lietuvos miestai ir gatvės buvo "krikštinamos" carų ir jų pataikūnų vardais, o dabar — Stalino ir jo pataikūnų vardais. Vilniaus miesto svarbiausioji aikštė pavadinta Černiakovskio vardu. Kaip žinoma, Černiakovskis vadovavo vieną sovietinių armijų ir buvo nukautas mūšio lauke.

IVAIROS ŽINIOS

PRARADO 44 LAIVUS, 188 VYRUS

Washington, D. C., spalio 15 — War Shipping Administration praneša, kad laike kautynių su japonais Pacifike prarado 44 prekybinius laivus, kuriais pristatydavo reikmenis mūsų karo jėgoms, ir taipgi 188 jūreivius.

Žuvusieji mūsų jūreiviai parodė tikrąjį herojiškumą, nes jie paaukojo gyvybes, kad išlaisvinti pavergtas salas ir jų gyventojus.

Isidėjo Romos Lietuvių Atvaizdą

Brooklyno Katalikų Vyskupijos laikraštis, "The Tablet", pagarsėjęs savo drąsia kova už skriaudžiamųjų ir nuskriaustųjų teises, savo spalio 6 d. laidoje isidėjo "Darbininke" tūpusią atvaizdą, parodantį kaip BALF nusiųsti Romoje esantiems lietuviams drabužiai dalinami. Viršų padėta antraštė: "Lithuanians in Rome Seek Relief", o apačioje pažymima, kad drabužiai Amerikoje surinkti dalinami lietuviams pabėgėliams, kurie negali Lietuvoje sugrįžti, nes ten viešpatauja Sovietų Rusija. Pabrėžia, kad dabar eina drabužių vėjus ir kur juos galima sunešti Brooklynne ir tt.

Naujas Anglų Pasiuntinys Svedijoje

Stockholm (LAIC) — Naujas Anglijos ministras Svedijai, C. B. Jerram, parėmė pareigas rugpjūčio pradžioje. Šis diplomatas karjerą pradėjo 1915 m. Rusijoje, vėliau dirbo diplomatinėse misijose Baltijos valstybėse, Suomijoje ir Norvegijoje, ir, tuo būdu, yra gerai apsipažinęs su Baltijos problemomis.

ISJODAMAS

Išjodamas mylimas į karą Paliko mane našlaitę. Atskrido raibas sakalėlis, Atnešė margą laiškelį.

Kai aš pradėjau laišką skaityti, Žiūriu, kad mylimo nebėr. Parpuoliau ant juodos žemelės Ir ėmiau gailiai raudoti.

Oi, žeme, žeme, žemele mano, Kur dėjai mano bernelį? Paėmei mano bernužėlį, Paimk ir mane našlaitę.

Žemelė tarė, našlaitė, barė: Tau dar ne laikas žemėj pūt, Ilgai gyvensi, jauna našlaitė, Kitų bernelių nemylės.

Lietuvoje Trispalvė Nebeplevėsuoją

New York (LAIC) — Aprašinėdama iškilmes Lietuvoje, "Pravda" No. 173 pažymi, kad miestai ir namai puošiami Sovietų Sąjungos vėliavomis, komunistų partijos Politbiuro narių portretais ir Sovietų Sąjungos maršalų atvaizdais.

Kokie "bosai" krašto, tokias ir vėliavas bei atvaizdus įsako iškelti. Ne taip dar seniai buvo kabinamos svastikos.

Lankėsi Suomijoje

London (LAIC) — Vietos latvių "Londonas Avize" praneša, kad liepos 13 d. Anglijos, Skandinavijos ir Baltijos protestoniškų bažnyčių sąjunga pagerbė tik ką iš Suomijos sugrįžusį kun. Harjupa, Suomijos arkivyskupo kapeleoną. Pagerbime dalyvavo Fulhamo vyskupas, Svedijoje ilgai gyvenęs kun. Jones, kanauninkas Douglasas, Latvijos pasiuntinys Zarinš, ir daug kitų svečių. Svečias plačiai papasakojo apie dabartinę latvių ir estų krikščionių būklę, ir ragino ištiesti jiems pagalbą ranką.

Paieškomi Asmenys:

OLSAUSKIENE, Ona, spėjama gyvena Illinois.
VAIDELIS, Antanas, spėjama gyvena Brooklyn, N. Y.
JANKUNAS, Agota, spėjama gyvena Brooklyn, N. Y.
SMITH, (Slidzevski), Daniel, spėjama dirba Ford, Detroit, Mich.
GALINAUSKAS, Vladas ir Magdė.
GRISKAS, Simonas ir Antosė.
RAUDIS, Antanas ir Ona.
PODERYS, Pranas.
RINKEVICIUS, Juozas ir Vincas.
VAIDELYS, Vincas.
GLOBIS, Stasys ir Birutė.
STASKEVICIUS, Mykolas (Sūnus Juozo ir Antaninos Raubaitės).
SAULĖ, Bronislavas, spėjama gyvena Philadelphia, Pa.
LABANAUSKAS, Petras, spėjama gyvena Philadelphia, Pa.
NORKUS, Antanas, kilęs iš Mažeikių apskr., spėjama gyvena New Yorke.
LUKSAS, Juozas, spėjama gyvena Chicago, Ill.
MEDELINSKAITE, Jugasė; MEDELINSKAITE, Amilija, paeinančios iš Papilio valsč., Satkūnų kaimo.
JANILIONAITE, Jugasė ir JANILIONAITE, Savune, abi paeina iš Čyžiškio vienkiemio, Papilio valsč., spėjama gyvena Chicago, Ill.
VERIKA, Juozas, kilęs iš Kleibūnų kaimo, spėjama gyvena Philadelphia, Pa.
SINKEVICIENE, (Sinkovo) Elena, kilus nuo Mažeikių, spėjama gyvena Brooklyn, N. Y.
KAZLAUSKAS, Vaclovas ir KAZLAUSKAS, Antanas, abu kilę nuo Mažeikių, spėjama gyvena Brooklyn, N. Y.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti — Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N. Y. Social Service Bureau.

TUKSTANČIAI LIETUVIŲ VAIKUČIŲ LAUKIA TAVO PAGALBOS!

Keliolika šimtų tūkstančių išblaškyti pelenais ir griuvėsiais virtusi uose kraštuose. Šimtai tūkstančių viakučių, tavo artimųjų ir giminaičių, laukia pagalbos iš Amerikos, apie kurią jie tiek daug girdėjo ir tebegirdi.

National War FUND per savo įstaigas, per United Lithuanian Relief Fund, jiems gelbsti. Bet gali pasiųsti pagalbą, kiek jos iš

duosniosios visuomenės gauna, kiek pats paaukoji pinigų, drabužių, maisto, vaistų ar ko kito. Milijonai amerikiečių aukoja į National War Fund, paremti nelaimingiesiems Europoje ir kitur. Lietuvių kilmės amerikiečių auka taip pat turime įrodyti, kad savaisiais rūpinasi Naujosios Tėvynės, Amerikos lietuviai. Parodykime, kad mūsų širdis savo broliui

nelaimėj taip pat atjaucia. Jei dar nesi aukojęs bent vienos dienos uždarbio parinkti, ir pats gal turi jų padovanot. Drabužių reikia dar labai daug.

Rinkite ir siųskite drabužių ir ką galite gauti: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. Warehouse 101 Grand Street, Brooklyn 11, New York Tel. E Vergreen 8-6203

NACIŲ OKUPACIJOS PADARAI LIETUVOJE

New York (LAIC) — Okupacijai besitęsiant, vokiečiai be gailesčio varė iš savo ūkių lietuvių valstiečius ir grobstė jų turta. Taip 1942 m. rudenį Marijampolės, Tauragės, Kėdainių ir Vilkaviškio apskrityse žemės neteko 2,057 šeimos. Kartu su žeme iš jų paėmė visą judomąjį turta: 2,475 arklius, 2,267 karves, 2,973 kiaules, 2,386 avis, 1,426 plūgas, 1,318 akėčių, 859 vežimus.

Visos šios šeimos turėjo be jokios kompensacijos atiduoti vokiečiams sekantiems žemės ūkio produktų atsargas (centneriais): — rugių — 22,166, kviečių — 16,307, miežių — 13,114, avių — 22,914, bulvių — 57,052.

Hitlerinių grobikų šeiminkavimo pasėkoje, nepilnais duomenimis, vien tik 14 Lietuvos apskričių gyvulių ir paukščių skaičius, palyginti su 1940-1941 m. sumažėjo; arklių 136,140, stambiųjų raguočių 565,995, kiaulių 463,340, avių 594,492, vištų 996,000, ančių ir žąsų 424,178.

Prie šių nuostolių reikia pridėti antros karo audros padarus ir antro, vis tebesitęsiančio bolševikmečio nuostolius.

Danai Apie Baltijos Valstybių Ateitį

Kopenhaga (LAIC) — Nationaltidende rugp. 4 d. laidoje komentavo Potsdamo nutarimus. Laikraštis pažymėjo, kad Lietuva buvo paminėta komunikate atskirai ir kad Anglijos kompetentiškuose sluogsnuose reiškiama nuomonė, kad su laiku Lietuva, Latvija ir Estija ir vėl atsikurs kaip nepriklausomos valstybės.

VARŠUVOS VALDŽIOS DIPLOMATINIAI PAREIGŪNAI WASHINGTONE

New York (LAIC) — Vietinės lenkų spaudos informacijomis, komunistų kontroliuojamos lenkų valdžios Varšuvoje pasiuntiniu Washingtone rengiasi būti Chicago Universiteto profesorius O. Lange. Tas pats Lange, kuris, perretais metais, kartu su pragarsėjusiu kunigu Orlemanskiu, važinėjosi su vizitu pas Staliną. Tuomet tarpu, prof. O. Lange daro žygius iš amerikietiškos pilietybės pereiti į lenkiškąją.

BLAIVININKŲ SEIMAS

ALRK Pilnųjų Blaivininkų Seimas įvyks lapkričio 11 dieną, Nekalto Prsidėjimo Panelės Švč. Parapijoje, Cambridge, Mass. Visos Blaivininkų gyvuojančios kuopos malonėsite išrinkti kuodaugiausia atstovų, kad Seimas būtų gausus. Taipgi nuosirdžiai kviečiame visus Blaivybės prietelius seime dalyvauti.

P. Mankus, I vice-pirm.
B. Jakutis, II vice-pirm.
V. J. Blavackas, rašt.

valdžios Charge d'Affairs J. Zoltowski. Numatoma, kad politniais Prof. O. Lange patarežais bus Dr. L. Rajchman, ir p. Alfred Falter. Dr. L. Rajchman atstovauja varšuvinę valdžią UNRRA, o A. Falter yra savininku didelių nuosavybių Lenkijoje.

10,000 Britų Darbininkų Atsisakė Streikuoti

Londonas, spalio 15 — Portsmouth ir Southampton uostų darbininkai, apie 10,000 skaičiuje, nubalsavo atidėti streiką, kad nesutrukdytų amerikiečių karių grįžimą į Jung. Valstybes.

Ir Rusijoje Įvyks Rinkimai

Maskva, spalio 15 — Pranešama, kad Rusijos vyriausiasis sovietas paruošė naują rinkimų įstatymą ir paskelbė jį įsigaliojusiu. Rusijos parlamentariniai rinkimai įvyks vasario 10, 1946 m. Tai bus pirmi Rusijos rinkimai nuo 1937 m.

Užsienio Reikalų Ministrų Konferencija Londone

New York (LAIC) — Antradienį, rugsėjo 11 d. Londone prasidėjo pirma "Užsienio Reikalų Ministrų Konferencija". Kaip žinome, ši nauja institucija buvo įsteigta per pastutinį "didžiosios trijuokės" pasitarimą Potsdamo. Konferencijos darbotvarkyje daug pirmieji svarbos klausimų. Jų tarpe ir "Naujos Europos" sutvarkymo klausimas. Nors Lietuvos klausimas konferencijos darbotvarkėje ir nefiguruoja, vienok nujaučiama, kad per pasikalbėjimus jis, vienu ar kitu būdu gali iškilti. Į URM konferenciją sušaukti visi "didžiosios penkiokės" atstovai. U.S.A. atstovauja State Secretary James F. Byrnes.

Veikloje ir stiprioje jaunystėje yra įrašyta ilga ir laiminga senatvė.

LAISKAI 'DARBININKE'

kuriuos paliko laisokanešys atsiliepiu jį adresuoti yra atėję iš Anglijos ir Lietuvos šiais adresais:
Januszewska Anna
119 Dorchester Ave.,
Dorchester, Mass. U.S.A.
Anna Valencius,
141 West Sixth Street,
So. Boston, Mass. America.

Share together... Wear your Feather

SIŪSKIT GERO KONCENTRUOTO MAISTO GIMINEMS EUROPOJ

Milijonai žmonių Europoj alkani. Daugelis jų tikrai badauja. O kaip jūs giminė? Dabar jūs galite nupirkti U. S. valdžios koncentruotų Maisto Porcijų, kokios yra užgirtos U. S. Coast Guard žmonių gyvybei palaikyti ir kokių privalo turėti kiekvienas U. S. prekybos laivas. Šimtai tūkstančių šių skardinių dabar yra sudėta į gelbėjimosi valtis kaip privaloma atsarga.

LABAI KONCENTRUOTAS — GATAVAS VALGIUI — BALANSUOTAS MAISTAS

Vienetas susideda iš 4 gardžių maistų, pilnas vitaminų, kalorijų, gyvybę palaikančių sudėtinų. Štai sudėtis:

91 Beech-Nut malted milk tablečių

4 Hershey tropikų šokolado gabalia

2 kenai gardaus, maistingo Pemicano

(siūpinys iš kapotų riešutų, razinkų, vaisių, riebalų ir t.t.)

13 "C" porcijų sausainių

TIKTAI \$1.25 ir persiuntimas

Gerai supakuotas, neperšlampamos, nedužtamose metalinėse skardinėse. Nesuges ir nepasens. Greitas išsiuntimas garantuotas. Mes išsiųsime už jus ir priziūrėsime visų detalių.

KAIP UŽSAKYTI

Mūsų būdas lengvas. Atsiųsk mums savo vardą ir adresą, taipgi vardą ir adresą asmens ar asmenų, kuriems siunčiame siuntinys. Irkožnai skardinei atsiųskit \$1.70 (\$1.25 baistui, 45c. persiuntimui). Mes išsiųsime tas skardines jūsų giminėms, o jums nusiųsime U. S. pasto kvitą. Saugensio būdo maistui siūsti nėra. Jūs galite nusiųsti vieną skardinę, arba duoti mums užsakymą siūsti kas savaitę.

MACDONALD LABORATORIES, INC.
82 Commercial Wharf, Boston, Mass.
Telefonas: Capitol 3385

Pasiteirauti: Webster and Atlas National Bank of Boston.

LT. JANE ARMY NURSE

WRITES TO A FRIEND

Dear Mary, I am sorry my new assignment at this far West medical center, but I am looking forward to coming back to the good old U. S. A. Now I have some old clothing and some new happiness is waiting for me. So don't tell me about the things you're doing without me. You are still being asked to work. Use the facts needed for industrial recruitment. Don't let the war end keep you from doing what you want to do. Love, Jane

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Domestic yearly \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00
Foreign yearly \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50

DARBININKAS

666 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680

Generolas Patton Gerai Pasitarnavo

Jaltoj būk tai buvo susitarta gražinti Sovietams pabėgėlius iš Rusijos ir iš jos okupuotų kraštų. Tokių pabėgėlių yra ypač daug Vokietijoje, amerikiečių okupuotoj srity. Vienų lietuvių esą apie 100,000. Karui pasibaigus, Maskva pradėjo griežtai reikalauti, kad visi pabėgėliai būtų gražinti į savo gimtąsias vietas. Reikalavimas lyg atrodo logingas ir naturalus, nes kiekvienas žmogus myli savo tėvynę ir, pasitaikius progai, nori į ją grįžti. Tačiau čia yra stambus kabliukas. Gimtieji pabėgėlių kraštai visai nėra išlaisvinti, bet okupuoti bolševikų, kurie juos valdo pagal Sovietų tvarką. Kitais žodžiais, jie atsidūrė milžiniškam rusų kalėjime. Gi kas į kalėjimą nori grįžti, ypač į bolševikų kalėjimą? Tad pabėgėliai, išgirdę apie savo likimą, sukėlė ir protestų, ir riksmų, ir net pasyvių pasipriešinimų. Net stambūs raudonosios armijos daliniai nebenori grįžti į savo tėvynę. "Verčiau mus čia ant vietos sušaudyk!"

Amerikos okupuojanti kariuomenė atsirado labai keistojo padėty. Ji kariavo už tautų išlaisvinimą, gi dabar ją priverčia stumti vargšus pabėgėlius į aršesnę už Hitlerio nelaisvę. Nestebėtina, kad Amerikos kariuomenės vaduose kilo smarkus pasibaurėjimo jausmas dėl tokios negarbingos tarnybos. Jie jautėsi eina GPU pareigas. Bet kaip čia iš to išsisukti? Kariška drausmė pasipriešinimo nepakenčia. Daryk, kaip tau įsakyta ir — tylėk. Tačiau vienas generolas sugalvojo sėkmingos išeities būdą. Tai buvo gen. Patton.

Generolas Patton yra vienas iš gabiausių ir ryžtingiausių Amerikos vadų. Tiesa, vieną kartą jis negarbingai išsišokė: aplamdė kareivį, būk tai išsikukinėjusį nuo fronto. Tas generolo poelgis buvo tiek skandalingas, kad visuomenė pareikalavo teismo ir jo pašalinimo iš tarnybos. Atsižvelgiant į būvusius stambius generolo nuopelnus, rimtos bausmės jam pasisekė išvengti. Gavo tik viešą papeikimą, bet iš tarnybos jo nepašalino. Gerai padaryta, nes Prancūzijos ir Vokietijos kautynėse gen. Patton atliko tiek žygdarbių, kad jo populiarumas pakilo iki aukščiausio laipsnio. Tarnauti Pattono armijoj kareiviai skaitė pilnai nupelnytu pasididžiavimu.

Karui pasibaigus, jį paskirta Bavarijos valdovu—

Jonas Kmitas.

VYTIS ir ERELIS

APYSAKA

XIII.

Atkaklusis Vežikas

Iš tiesų, pas tvartus ant mėšlyno buvo įvykusi triukšminga scena. Bezickas su Pomadinu prispyrė senį Stuoabrį prie sienos ir, purtydami jį už apykaklės, reikalavo pasakyti, kur yra tas nedoras maištininkas, jo sūnus Andrius. Senis priesaikavo nieko apie jį nežinąs. Jie netikėjo. Tai, girdi, tik gudrus išsisukinėjimai. Anąsyk jie buvo apgauti, dabar nesiduos suviliojami. Tuščiomis iš čia neišeis. Ypač karščiavosi Bezickas. Šį kartą jis buvo be lazdos, bet turėjo revolverį, kuriuo labai karingai prieš senio akis mostagavo. Ne tik jo mostai karingi, bet ir žodžiai skambėjo kietai ir rūščiai:

— Jūs, lietuviai, tai kaip gyvatės: už pečių piktai šnypščiate, o kiek paspaudus, cypiate iš baimės. Tai tokia jau niekšiška slapukų tauta. Kur tavo sūnus?

Senis Stuoabrys tik trukčiojo pečiais. Tiek kartų jau buvo pareiškęs nieko nežinąs, tai dabar nė nebžinojo, kas atsakyti.

— A! Tu su manim nenori kalbėt! — dvėsavos iš pagiežos Bezickas, — tai aš kitokiu būdu iš tavęs žodį ištrauksiu!

Tai taręs, Bezickas pagriebė senį už gerklės ir užsimojo su revolveriu. Bet šiuo momentu įvyko kažkas tokio, ko ponas Ksaveras negalėjo suprasti. Jo gerklė pasijuto lyg replėmis suspausta, dešinę alkūnę persmelkė nepakenčiamas skausmas, tarsi perkūnas būtų į ją įtrenkęs, revolveris išsvydo oran ir nukritęs ant žemės iššovė, ir pats Bezickas

susmuko — be žado. Tas patį žmogus — ar viesulas — šoko prie čia pat stovinčio Pomadino ir griausmingai riktelėjo:

— Rankas aukštyn!

Žandaras stovėjo lyg apsvaigęs ir ne tuo jau paklausė įsakymo.

— Rankas aukštyn! — pasikartojo tas pats balsas, ir baisingas Mauzerio vamzdis atsirėmė į Pomadino krūtinę.

Šį kartą žandaro rankos šaute šovė į orą. Kažkokie kieti pirštai sučiupo jo kišeniuje revolverį ir ištraukė jį lauk. Tas pats žmogus — nors Pomadinui vis dar buvo neaišku, ar tai žmogus, ar kipšas — keliais šuoliais atsidūrė pas gulintį už kelių žingsnių Bezicko revolverį, įsidėjo jį kišeniui ir sugrįžo į savo poziciją. Pomadinas tebestuksojo, rankas iškėlęs. Bezickas gulėjo ant žemės kaip negyvas. Senis Stuoabrys patrynė akis ir išsižiojo.

— Tai A - Andrius!
Tėvas pirmiausiai pažino savo sūnų, nors jis buvo gerokai barzdele apžėlęs. Senio balsas tarsi pažadino Pomadiną iš sustūbėjimo. Išpūtęs akis, jis pažino savo vežiką Antoną Andrejevą.

— Anton! Kas po velnių tau pasidarė? Ar pasiutai? Duok šen mano revolverį ir eik pas vežimą!

Bet vežikas, matyt, staiga sutramdęs savyje pyktį, sunkiai alsuodamas, jam atsakė:

— Nerėkauk, pons Pomadinai, kol aš dar galiu susivaldyt. Anš — čia parodė į gulintį Bezicką — jau atsiėmė savo. Tamstą išgelbėjo tas, kad nenušėi mano tėvo. Ko jūs iš jo norite?

Pomadinas išsižiojo.

— Tai tu...

— Taip, aš tas pats, kurio ieškote — Andrius Stuoabrys.

Jaunas kaimietis tai ištare — ne be išdidumo. Jam, matyti, labai tiko panašios dramatiškos scenos. Rodėsi jis tam ir gimęs, kad

ATSISKLEIDŽIA PASLAPTYS APIE VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO PERGYVENIMUS

— Penkiolika slaptų laikraščių. — Lietuviai išvoge nuo nacių žydų vaikus iš ghetto. — Netikėti areštai Estijoje ir Baltijos jūroje. — Visi į Kongresą!

Didysis kovotojas dėl lietuvių tautos laisvės, Vincas Kudirka, kurs savo slaptų laikraščių "Varpas" žadino rusų pavergtą liaudį į laisvą gyvenimą, paliko lyg savo testamentą šiame eilėraštyje, pavadintame "Maniesiems":

Slapti Lietuvių Kova Prieš Nacius

Vinco Kudirkos skiepy-

Jeigu audra ištikus verstų stulpą vieną iš tų, kurie palaiko jūsų namo sieną,
Namas negrius — iš baimės jūs neišlakstykite,
Tik vieton ano stulpo tąją pačią dieną
Tuoj kitą statykite!

Jeigu žūtų iš rankos priešo, ar likimo
Viens tų, kurs nugin garbė, dvasia jūs kilnumo,
Rimkit — tegul jūs širdys drąsumo neatstoja
Tiktai, ką anas daro vyrs pasišventimo,
Tegul kits kartoja.

toji ryžtingumo dvasia gražiai pasireiškė sunkiai-

ne tai viršininku, ne tai diktatorium. Neva tai garbė, bet pareiga labai nedėkinga. Jam įsakyta iš pašaknų išrauti nacių įtakos liekanas. Bet, kiek laiko praslinkus, nei iš šio, nei iš to, Patton pareiškė, kad naciai ir ne naciai tai tik dvi politinės partijos, tarsi Amerikos demokratai ir respublikonai. Prie to dar pridūrė, kad kai kuriuos nacius valdininkus teks palikti tarnyboje, nes jei juos tuoju pašalinus, tai Bavarijos gyventojai gali susilaukti bado. Kitais žodžiais, pabrėžė nacių valdžios naudingumą. Susidarė baisus skandalas. Tiesiog spėliota, kad generolas iš proto išsikraustė. Prispirtas prie sienos, Patton puse burnos pasiteisino, kad tie žodžiai netiksliai buvo suprasti, kad naciai perdideli jau niekšai, kad juos būtų galima lyginti prie bet kurios Amerikos partijos ir tt. Pasiteisinimą pripažinta netinkamu, ir generolą atleido iš tarnybos. Jis šaltai tą priėmė ir labai ramiai, net linksmam su savo kariuomenės atsisveikino. Čia vėl įtarta, kad generolo galvoj kažkas pakriko, nes pastatytas prie "gėdos stulpo" žmogus visai kitaip turėtų jaustis.

Bet neilgam laikui praslinkus, pradėta visai kitaip žiūrėti į Pattono incidentą. Laikraštiniukas Bill Cunningham (Boston Herald, Oct. 9) gavęs patikimų informacijų, kad gen. Patton tiksliai ir apgalvotai "išsišokė", nes norėjo nusikratyti negarbingą pareigą — stumti pabėgėlius į bolševikų nelaisvę, kur jų laukia arba pilna likviduotė (sušaudymas), arba į Sibirą ištrėmimas. Kiek tikslu Cunninghamo informacija, kol kas sunku išspręsti, bet reikia atsiminti, kad atskingas rašytojas tokiam atsitikime skaitosi su savo žodžiais. Kaip ten bebūtų, generolas Eisenhower įsakė savo kariuomenei nebeversti pabėgėlių grįžti į bolševikų okupuotus kraštus. Čia tenka pridurti, kad pagal laikraštį "Pilot", ir Chicagos lietuvių spauda prie to prisidėjo, iškeldama skandalingą kai kurių Amerikos karininkų prievartą, sujungtą net su žiauriu žmonių daužymu, gražinti pabėgėlius į Sovietų glėbį. Ar šiaip, ar taip, Patton savo "išsišokimu" daug pabėgėliams pasitarnavo. Be to, jis, "prie gėdos stulpo" pastatytas, faktinai, kad ir vėloka, išgelbėjo ir savo, ir Amerikos armijos garbę. Pasirodo, kad Patton visai ne pakrikėlis. Priešingai, jis ne tik didvyriškas karys, bet ir gudrus diplomatas.

siais lietuvių tautai laikais. Kada vokiečiai 1941 m. vasarą likvidavo lietuvių laikinąją vyriausybę, tuoju slaptai kovai dėl laisvės vadovauti buvo sudarytas Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, į kurį įėjo visos demokratinės Lietuvos grupės ir slaptosios karinės sąjungos, ginklu - rėmusios laisvės žodį prieš okupantus nacius.

Tasai Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, sutrumpintai vadinamas VLIK, ėmė vadovauti lietuvių tautos pasipriešinimui prieš okupantus. Lietuvoje išdygo net 16 slaptų laikraščių. VLIKas turėjo tokį pasitikėjimą gyventojuose ir jįsai taip stipriai stoji prieš nacių okupantų planus, kad vokiečių planuojama mobilizacija visiškai subliuško, nesudarė nė vieno lietuvių legijono, kurs būtų dalyvavęs kautynėse nacių pusėje. Kai vokiečiai žiauriai ėmė persekioti Lietuvos žydus, VLIKo vadovybėje esanti slaptoji lietuvių spauda užtarė skriaudžiamuosius. To paskatinti kai kurie lietuviai, savo gyvastis rizikuodami, į gėtus pristatydavo maisto, kuro, drabužių, o kai kurie net išvogė nacių užduotyus vaikus, kad juos išsaugotų. Toliau VLIKas organizavo slaptus gink-

luotus būrius, partizanų sąjūdį kovai prieš okupantus nacius.

Netikėtas Areštai Estijoje

1944 metų vasarą naciai Estijoje sugavo slaptą VLIKo pasiuntinį, kurs palaikydamas ryšį su laisvuuoju pasauliu slapta vyko į Švediją. Iš rastų dokumentų naciai susekė pavardes Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narių ir netgi komiteto būstinę. Gegužės ir birželio mėnesiais suareštavo daugelį VLIKo narių ir daugelį slaptųjų kovos, partizaniskųjų organizacijų vadų. Vyriausias nacių kaltinimas buvo, kad VLIKas tarp Lietuvos žmonių skleidžia amerikiečiams ir britams palankias pažiūras.

Nesuareštuotieji komiteto nariai sunkubio išsislapyti. Vieton suimtųjų buvo pakviesti nauji žmonės ir VLIKas toliau tęsė laisvės kovą.

Sugautasai Pabėgėlių Laivas į Švediją

Nuėjusdamas, kad nacių žlugimas artėja ir suprasdamas, kad Lietuvą okupavus bolševikams bus atkirstas bet koks ryšys su laisvuuoju pasauliu, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas dar 1944 metais nusprendė perkelti savo būstinę į Švediją, palikdamas tik savo atstovybę Lietuvoje. Persikelti tokiu metu per Baltijos jūrą buvo labai pavojingas žygis. Nelaimei, slaptoji nacių policija sugavo laivą, kuriuo, Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas ir jo padėjėjai bėgo į Švediją. Jie visi vie-

ningai išlaikė paslaptį, naciams nepavyko susekti jų slaptųjų uždavinių nei jų slaptos veiklos, bet vis dėlto Geštapo kaikuriuos ištrėmė į Vokietiją, o kitus uždarė į koncentracijos lagerius. Šitokių aplinkybių buvo Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas priverstas savo veikimo centrą sukurti Vokietijoje. Naujos viltys nušvito, kai tą Vokietijos dalį išlaisvino amerikiečiai ir britai.

Skausmas į Užjūrio Brolius

Panašiai, kaip laisvės Lietuvai siekiančios demokratinės grupės būrėsi Lietuvoje į Vyriausį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, taip didžiausioje lietuvių tautos išeivijos kolonijoje — Jungtinėse Amerikos Valstybėse — Lietuvos laisve besirūpinančios demokratinės lietuvių grupės susibūrė į Amerikos Lietuvių Tarybą. Ši organizacija yra sudaryta iš Amerikos piliečių, veikia savaimingai, yra ištikima šio krašto gerovei, bet drauge rūpinasi pavergtųjų, ypač Lietuvos išlaisvinimu. VLIKAs, jausdamas, kad Amerikos Lietuvių Taryba jungia visas svarbiausias patriotines lietuvių grupes Amerikoje: socialistus, katalikus ir tautininkus - sandariečius, ne kartą į Amerikos Lietuvių Tarybą kreipėsi; VLIKas ją laiko organu, per kurį nori susirūšti su visa savo tėvų žemė mylinčia Lietuvos išeivija.

Vieninga Demonstracija Už Lietuvių Tautos Teises

Iš visos eilės VLIKo atsiųstųjų - laišku patyrusi jų viltis, suprasdama sunkią beteisų žmonių padėtį bolševikų okupuotoje Lietuvoje, o taipgi atjausdama benamių, iš tėvynės išbloktų lietuvių vargus, Amerikos Lietuvių Taryba Tęsinys 4-tame pusl.

vaidintų heroišką vaidmenį. Ir iš tiesų, buvo kuomi pasididžiuoti. Nuginkluot tris vyrus, be to, du iš jų gerokai apkulti, tai bet kokiam revoliucijonieriumi gražus dienos darbas. Ir tikslas juk toks kilnus — savo tėvą apginti. Čia vėl pagieža supurtė jo širdį, atsiminus negarbingą Bezicko poelgį. Nieksas! Taip begėdiškai pulsi beginkli senelį. Gerai jam taip.

Tuo tarpu ponas Ksaveras jau pradėjo atsigaivalioti. Susidūręs su smarkia Andriaus kumščia ir susmukęs ant žemės, Bezickas laikinai neteko sąmonės. Bet sukrėtimo pasėkos jau pradėjo atslūgti, ir jis pamažėli pasirūplino ant keturių. Andrius jam metė paniekos žvilgsnį.

— Nieksas! Kaip norėtūsi paspirti jį koja! — pratarė pro sukąstus dantis.

Tuo tarpu Pomadinas jau pradėjo atokti. Jo galvoj sukilo visa virtinė minčių, kuriose dar negalėjo susigrabalioti, bet tame sūkury vyravo vienas išpūdis: pasigėrėjimas Andriaus drašas ir vikrumu.

— Tas šunsnukis banditas tai tikras vyras. Kad nors vieną tokį žandarą turėčiau! — su niurnėjo į save.

Garsiai gi atsiliepė:

— Na, Anton, nēr ką sakyti, tu mane patraukei už nosies kaip kokį vaikėžą... A! atspiraus tamstos, pons revoliucijonieriau, aš tiek sumišęs, kad dar tebeskaitau tamstą savo tarnu. Ha! ha! ha!.. mano tarnas... Iš tiesų, nemaža garbės... bet kaip galėjai tai padaryti? Kaip gi su Maksimu? Kur jis dabar?

Andrius savimyliai šyptelėjo.

— O, tamstos žandaras saugesnėj padėty, negu šitas ponas, — čia parodė į Bezicką, kurs, nerangiai atsistojęs, dairėsi aplinkui, visai apsvaigęs, tarsi išsprukęs iš vanago vištukas.

Pono Ksavero išvaizda iš tiesų buvo nejuoki. Išverstos akys styrojo bereikšmingai, iš burnos per smakrą driekėsi kruvinai raus-

vos seilės, apikaklė sudraskyta, drabužiai apsvėlę mėšlyno šiukšlėmis. Gaila buvo į jį žiūrėti, bet Pomadinas vos susilaikė nenusikvatojęs. Gyvenime būna tokių momentų, kada artimo nelaimė sukelia linksmumo, ypač jei toji nelaimė ne tiek tragiškai, kiek komiškai užsibaigia. Bet pačiam Bezickui buvo ne juokai. Tiesa, jis dar nesugrabiliojo situacijoje. Ar čia sapnas, ar tikrenybė? Pažinti Pomadino vežiką, tai jis pažino. Tai, tur būt, jis bus atėjęs pagalbon ir nuvijęs tą baisų užpuoliką. Bet kodėl jo nesuėmė? Kur jis? Ir Bezickas pastyrusiomis akimis dairėsi aplinkui. Galop ištiesęs ranką, žengė prie Andriaus, norėdamas jam padėkoti už išgelbėjimą. Bet pirm to reikėjo suversti kaltę ant Pomadino.

— Aš tau sakiau, Pomadinai, kad imtume su savim Antaną. Jis toks stiprus vyras, būtų iš karto mus apgynęs.

— Ne tik stiprus, bet ir gudrus, — šyptelėjo Pomadinas.

— Bet už tai tamsta negudrus. Ir kam to reikėjo? Jis manęs vos neužmušė. Bet kur jis, tas banditas? Kodėl mano nieko nesakot? Kas čia atsitiko, Antanai?

Ir jis dar arčiau žengė prie Andriaus. Bet tas piktai suraukė skruostus ir atkišo revolverį.

— Nė iš vietos, nes nudėsiu, kaip šuni!

Bezickas kruptelėjo ir pašoko atgal. Jo akys dar daugiau iš kaktos išvirto.

— Ką?!... Kas čia per komedijos?

— Čia būtų įvykus tragedija, jei būtum sušpėjęs užgauti mano tėvą, — pro dantis sušniokstė Andrius.

Bezickas dar kelis žingsnius žengė atgal.

— Jo tėvą?!... Kas čia yr, Pomadinai?

— Tu jo verčiau neerzink, — aitrai atšovė žandaras, — nes čia tas pats ponaitis, kurio mes atvykom suimti. Dabar imk jį, jei nori.

(Bus daugiau)

Šv. Rožančiaus Istorija

(Tęsinys)

Nenuostabu tat, kad daugelyje vietų garbingi ir tikrai dievoti Amerikos vyskupai ir kunigai stengiasi įvesti arba atgaivinti katalikiškose šeimose tą taip gražų ir tikrą namams dangaus palaiminimą suteikiantį paprotį. Čionai pravartu kiekvienam katalikui atsimiti Marijos, šv. Rožančiaus Karalienės, aiškų pažadėjimą: "Visi tie, kurie platinę mano rožančių, apturės asmenišką nuo manęs pagalbą visuose jų reikaluose ir prašymuose".

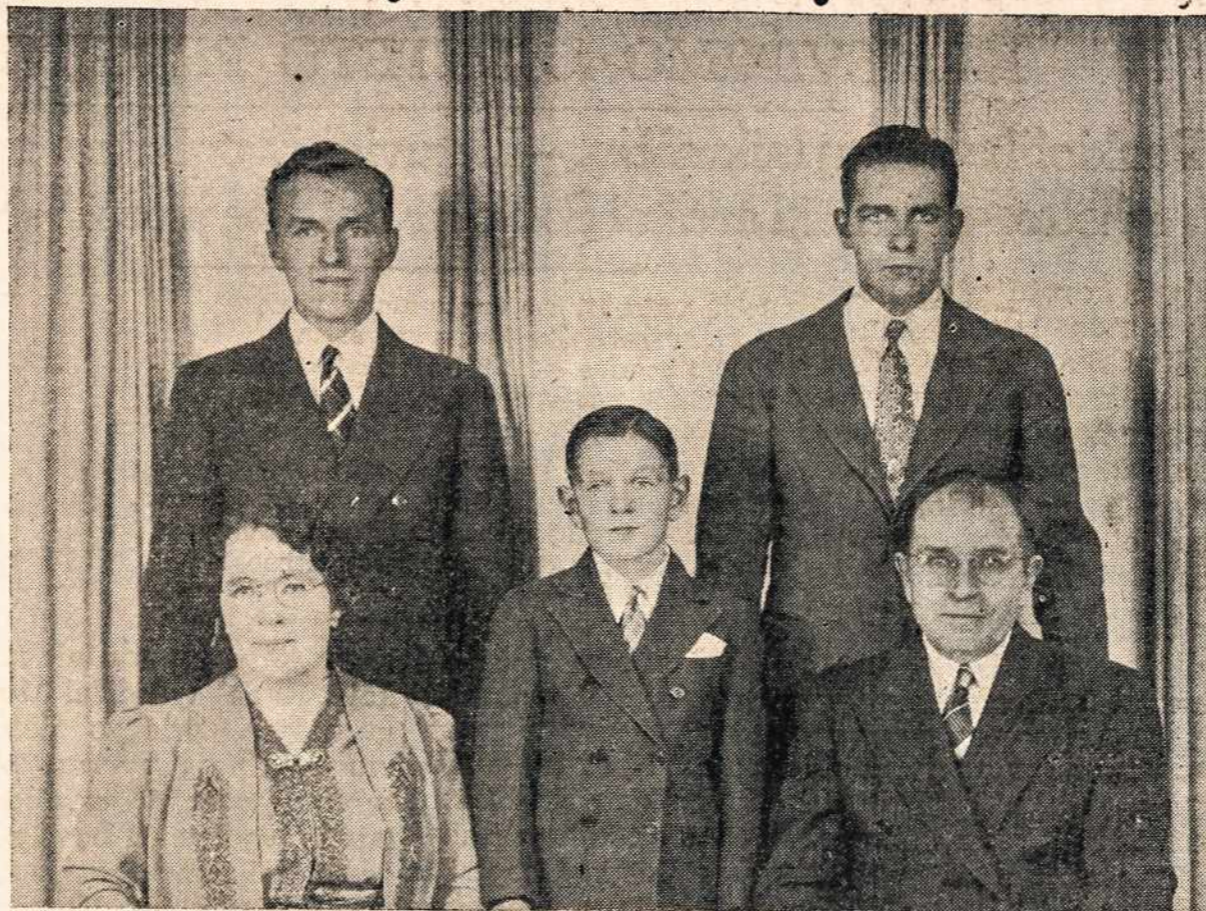
Kada, Kur Ir Kaip Kalbėti Rožančių?

Rožančius yra tikras kataliko ženklas. Todėl kiekvienas privalo jį turėti visuomet su savimi, kaip katalikybės įrodymo ženklą ir liuoslaikiams jį dievotai atkalbėti. Pašventinti dalykai, kaip rožančius, škaplieriai ar medalikėliai labai daugelyje nuotikių pasitarnavo mūsų kareiviams, jūrininkams ir marinams šio II pasaulinio karo metu labai pavojinguose nuotikiuose ir nelaimių valandose. Neretai net nekatalikai nešiojosi su savimi pašventintą rožančių ar medalikėlių. Rožančius galima atkal-

bėti byle kokiame laike, ar byle kokiame padorioje vietoje. Nebūtinai reikalinga atkalbėti visą rožančių išsūk, arba jo penkias paslaptis, galima protarpiais kalbėti palengva po vieną paslaptį atskirai. Jei neturima rožančiaus su savimi arba nepatogu jį viešai rodyti, tai poterius galima atkalbėti ant pirštų, arba ir kitokiu būdu.

Žmonės gali kalbėti rožančių atskaitliuojant poterius net ant kišenėje laikomo rožančiaus ir taip: porą paslaptį esant kambaryje arba ant gonko, važiuojant gatve, dar kelias arba užbaigti važiuojant traukiniu, automobiliu, einant darban arba mokyklon. Bendras žmonėse paprotys yra kalbėti rožančių jau atsigulus į lovą prieš užmiegant.

Kadangi kartais yra sunku kiekvienam įsigyti tikrą rožančių, tai kiekvienas, škaplieriai ar medalikėliai labai daugelyje nuotikių pasitarnavo mūsų kareiviams, jūrininkams ir marinams šio II pasaulinio karo metu labai pavojinguose nuotikiuose ir nelaimių valandose. Neretai net nekatalikai nešiojosi su savimi pašventintą rožančių ar medalikėlių. Rožančius galima atkal-

PRANAS GERULSKIS SU SAVO GRAŽIA ŠEIMA,

savininkas Myopia Club Beverage Co., Grafton Ave., Islington, Mass., nuoširdžiai sveikina LDS ir laikraštį "Darbininką" 30 metų jubiliejaus proga ir linki geriausios kloties. P-nas Pr. Gerulskis yra ilgametis LDS 1-mos kp. narys. Dabar jis yra ligoninėje, pasidavęs lengvai operacijai. Bet ateinantį sekmadienį, spalio 21 d. mano atvykti į "Darbininko" Jubiliejinį koncertą su visa šeima.

šniurelio. Taipgi kaikurie atleidai galima gauti net ir tuomet, jei kalbėtojas ir visai nevertoja rožančiaus.

Kiekviena malda yra tai minties ir širdies pakėlimas prie Dievo. Todėl ir rožančių atkalbant reikia, geriau sakant, melstis ant jo, o ne šiaip jau jį kalbėti. Kalbėjimas rožančiaus be jokios atydos ir tik varstant poterėlius, teturi labai mažos vertės ir tikrai menkų pasekmių. Todėl ir pati Marija, išteikdama rožančių šv. Domininkui 1212 m. Proville kopytėlėje, vakarinėje Prancūzijoje, įsakė ką tai naujo, būtent — jį bekalbant reikia apmąstinti tas visas paslaptis, kurios yra prijungtos prie kiekvienos rožančiaus dalies. Toks kalbėjimo būdas kaip tik ir suvienija, sujungia žmogų su paties Kristaus gyvenimu ir šiurpulingu šv. Kryžiaus kančios pergyvenimu dėl pasaulio atpirkimo. Aiškiau sakant, pats Kristus ir Marija nori ir trokšta, kad rožančių kalbant žmogus būtų bendradalyviu jų pačių džiaugsmams, skausmams ir pagaliau garbingais pergyvenimais!

Visų pirma — reikia gerai suprasti tas visas 3 paslaptis ir bekalbant rožan-

čių gerai atvaizduoti jas savo mintyse. Tat ir patariama giliai išsiūreinti kiekvienos paslapties pavelsklą, maldaknygėje nurodytą, arba net laikyti jį prieš savo akis bekalbant rožančių. Štai gražus patarimas. Pats save, brangūs skaitytojai, pastatyk Jėzaus ir Marijos vietoje ir asmeniškai pats pergyvenk tas paslaptis su jais. Pavyzdžiui — apreiškimo paslapyje įsivaizdink sau, kad pats esi šale Marijos ir klausais, matai jos kalbėjimą su angelu Gabrieliu. Arba, kad pats esu tuo garbingu arkangelu ir pats duodi Marijai paties Dievo siustą apreiškimą apie Kristaus išikūnijimą. Paskui gavęs Marijos nužemintą sutikimą tapti Dievo Sūnaus Motina, vėl nuneši Jos žodžius ir praneši pačiam Dievui.

Arba vėl — kad džiaugsmingos dalies 3-je paslapyje pats esi tuo garbingu piemenėliu tarpe ir asmeniškai nuėjęs į Betliejaus stainele, garbini ir savo akimis matai gimusį Dangaus Karalaitį iš Nekaltai Pradėtosios Mergaitės Marijos mažo, bet galingo Kūdikėlio pavydale, kuris savo mažytėmis rankutėmis sutvėrė, atpirkio ir val-

do visą dangų ir žemę!

Ir vėl — trečioje skausmingoje paslapyje, įsivaizdink sau, kad tu pats, brolau — sesute, esi vienas iš tų beširdžių kareivių, kuris su didžiausiu pasyčiojimu, panieka, išjuokimu, be jokio pasigailėjimo dedi spigliuotų erkėčių karūną ant Kristaus sužeistos galvos ir su dideliu pasigerėjimu ją smarkiai spaudi tuo tikslu, kad erkėčių spigliai visu savo aštrumu dar labiau ir giliau sulystų į jau ir taip sužeistą, kraujais aptekusį Išganymo galvą ir pamėlynavusį veidą!

Toki tai nuširdi meditacija, bei apmąstymas Kristaus kančios, nors kartais ir ne visai tobulai atlikta, ir yra pati esmė atlaidu, prijungtų prie šv. rožančiaus.

Maža toki kalbėjimo praktika rožančių kalbančiam čiai suteikia tikrai gerą apmąstymą, o didesnė — tikrą ir gilią kontempliaciją — apdumojimą.

Užbaigiant šiuos gana trumpus žodžius apie "šv. Rožančiaus Istoriją", nenoromis prisimena labai gražūs, begalo pamokinantieji ir išganingi šv. Tomo ir Kempis galingi išsireiškimai:

"Kuomet aš kalbu šv. Rožančių, tuomet džiaugiasi visas dangus, Skaistykloje kančios mažėja, žemė pralinksėja, palaimos igauna, šetonas nuliūsta ir pragaras dreba iš baimės, pranyksta visi nuliūdimai širdyje, linksmybė prašvinta ir siela atsigauna.

"Galinga viltis vėl atgimsta žmogaus prislėgtų krūtinė, protas tvirtėja pažinimui tiesos, stebėtinas suraminimas pripildo visą silpnąją žmogaus esybę ir visas jėgas, ir jaučiasi tamprūs ryšiai prie Dievo, dangaus ir Marijos pačios."

Padangės Aras.

Šv. Rožančiaus šventėje, Spalių 7, 1945 m.

PABAIGA.

Marijonų Misijonierių Veikla

Spalių 14—16, Cleveland, O., šv. Jurgio bažnyčioje, 40-tės atlaidai, kun. Adomas Markūnas, MIC.

Spalių 14—16, Wilkes Barre, Pa., šv. Trejybės bažnyčioje, 40-tės atlaidai, kun. Jonas J. Jakaitis, MIC.

ATSKLEIDŽIA PASLAPTIS

Pradžia 3-čiame pusl.

Slaptos Lietuvių Spaudos Balsas

pasiryžo suaukšti Visuotinę Amerikos Lietuvių Kongresą, kurs įvyks lapkričio 29, 30 d. ir gruodžio 1 d. Chicagoje.

Visi Amerikos lietuviai supranta, kad nacių iškančių ir bolševikų teriojamų Lietuvos žmonių viltys yra atkreiptos į mus. Artėja taikos konferencijos valanda. Dabar yra pats svarbiausias momentas visiems vieningai pademonstruoti, parodyti mūsų pastangas ir paramą Lietuvos žmonių siekiamai laisvei. Taikos konferencijai pasirošimas, atstovų pasiuntimas pareikalaus nemažai lėšų, todėl laukiama, kad visos organizacijos pasiųs savus delegatus į Visuotiną Lietuvių Kongresą Chicagoje, kviečiami taipgi pavieni veikėjai. Bendrame pobūvyje išsiaiškinsime bendro darbo reikalus, aptarsime siuntimą delegaciją į Washingtoną ir į Taikos Konferenciją ir užsidedę dar karštesnę energiją grįšime dar gyviau išjudinti savo kolonijas.

Spalių 21—28, Lowell, Mass., šv. Juozapo bažnyčioje, rekollekcijos, kun. Jonas J. Jakaitis, MIC.

Gruod. 16—26, Baltimore, Md., šv. Alfonso bažnyčioje, kun. Antanas Mažukna, MIC.

Kovo 11—17, Cambridge, Mass., Nekalto Pradėjimo bažnyčioje, rekollekcijos, kun. Jonas J. Jakaitis, MIC.

Kovo 18—31, Chicago, Ill., Aušros Vartų bažnyčioje, dviejų savaitių misijos, kun. Jonas J. Jakaitis, MIC.

Kovo 25—31, Chicago, Ill., šv. Jurgio bažnyčioje, misijos kun. Antanas Mažukna, MIC.

Bal. 1—7, Pittston, Pa. šv. Kazimiero bažnyčioje, misijos, kun. Adomas Markūnas, MIC.

Bal. 1—14, Chicago, Ill., šv. Kryžiaus bažnyčioje, dviejų savaitių misijos, kun. Jonas J. Jakaitis, MIC ir kun. Ant. Mažukna, MIC.

Bal. 15—21, Chicago, Ill., šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, misijos, kun. Jonas J. Jakaitis, MIC.

Lietuvoje slaptai ejęs laikraštis "Laisvės Kovotojas" viename savo numeryje rašė:

"Artėja 12 valanda. O jūs, jaunieji lietuviai — lietuvės, stiprinkimės viltimi ir žinokite, kad teroro gali imtis tik tokie valdovai, kurių valandos jau suskaitytos ir kurie desperasijon ipuolę nebežino ką bedaryti.

Jie buvo teisingi. Nacių teroras su visais naciams pranašais subyrėjo. Ateis laikas, kada ir raudonajam terorui ateis galas. Mes nieko neturime prieš rusų tautą, Rusija tesitvarko, kaip ji nori, bet ir Lietuvai tepalieka laisvę tvarkytis, kaip Lietuva nori.

Laisvės troškimas žmonėse taip galingas, kad jo negalima užgesinti nei ištrėmimais, nei egzekucijomis, nei kalėjimo pančiais, ir garbė tiems, kurie patys laisve naudodamiesi kelia balsą vardan užspautų lūpų ir išties ranką tiems, kurių rankos nelaisvės retežiais prirakintos.

K. P.

Kam Rūbus Atiduot?

Kiekvieno šėpoje yra drabužių, kurių niekad nevilkėsime, nors manoma, kad dar juos reikės naudoti. Jais minta kandys. Geriau tuos drabužius pasiūskime į

United Lithuanian Relief Warehouse, Brooklyn 11, New York. 101 Grand Street,

Juozas Kasinskas
Inc.
Laidotuvių
Direktorius
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosnai dėl visokių reikalų
Patarnavimas Dieną ir Naktį

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką
Piknikams, Vestuvėms,
Krikštynomis ir visokiems
Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Nėra trukumo

Šiomis dienomis mes jaučiame didžiausią nuoširdumą telefonų biznyje, kaip kada kitados. Idomu mums būtų žinoti, kaip įvertinate mūsų nuoširdumą... ir tie žmonės, kurie prašo mūsų patarnavimą, kurio šiuo tarpu negelime suteikti.

Telefono

Mes peržiūrėjome telefono aplikantų aplikacijas ir radome du trečdaliu, patenkintų mūsų dabartinio biznio patarnavimu ir mūsų ofiso aptarnautojų nuoširdumu.

Nuoširdumo

Mes taipgi labai rūpinamės ir mažuma, kurie nėra patenkinti dabartinės padėties mūsų patarnavimu arba dėlei mūsų darbininkų trukumo nuoširdumui. Jei kurie yra kuo nepatenkinti, mes norėtume, kad dar bent sykį mus pašauktų. Mes neprizadame įdėti tuo tarpu telefoną, bet prizadame viską imti domėn ir būti nuoširdūs draugai tame dalyke.

Nors yra trūkumas telefono reikmenų, bet nėra trukumo nuoširdumo.

NEW ENGLAND TELEPHONE & TELEGRAPH CO.

J. E. Arkivyskupo Laiškas,

skaitytinas bažnyčiose spalio 14 ir 21.

Tuoju po nugalėjimo Japonijos, laikraščiai pavėžė tylią japonų neapykantą amerikiečiams, kurie žemė atominės bombos sunaikinto miesto Hirošimo apylinkes. Tai buvo labai nemaloni žinia tiems, kurie pagėdauja visatinės ir pastovios taikos. Tas parodo, koki be galo sunkų darbą turi atlikti tie, kurie nori išgydyti karą padarytas žaizdas ir sudaryti tokius santykius, kuriuose tautos galėtų žmoniškai gyventi.

Tiktai vienas tose žiniose atpasakotas įvykis atneša kiek vilties. Vienas senas kurčias žmogus, išlindęs iš sunaikinto miesto griuvėsių, papasakojo, kad jo viena šeimyna žuvo nuo bombų. Tai pasakęs jis padarė vieną dalyką, kuris labai nustebino Amerikos laikraštininkus: dievotai persižegnojęs, jis ištiesė drebančią ranką juos pasveikinti. Tas nežinomas žmogus yra tarsi ženklas, kad mes, nežiūrint visų karo baisenybių, dar galime susilaukti pasaulio taikos. Prisiminęs tą žmogų, aš galvoju, kad viskas būtų skirtinga, jei milijonai tokių atsirastų. Ir tą mintį noriu įdiegti ir jums, prašydamas sušelpiti Misijai per tą rinkliavą, kuri bus daroma visoj mūsų šaly šį sekmadienį. Skirtumą tarp to vieno žmogaus ir tų, kurie mūs neapkenčia, gali išlygti tik misijonieriai, gerųjų katalikų šelpiniam. Dėl pasaulio taikos aš tą darau, kai jus prašau sušelpiti misijonierius, kad jie galėtų išplatinti tą Kryžiaus ženklą visuose žemės kraštuose. Tiktai tuo ženklu bus galima išnaikinti neapykantą, atnaujinti viltį, atstatyti dorybės ir taikos dvasią. Tik vienas Kristus gali sutaukinti Rytus su Vakarais, nugalėtojus su nugalėtais. Tam ir įsteigtos Katalikų Misijos, kad nuvestų Kristaus mokslą į tas pasaulio vietas, kur Jo ramybė ir taikumas nėra dar žinomi.

Prieš karą misijonierių darbą dėl civilizacijos ir taikos atlikdavo 13,000 kunigų, 3,000 brolių, 30,000 seserų - vienuolių, 52,000 katekizmo dėstytojų, 39,000 mokytojų, 26,000 asmenų įgaliotų krikštyti ir beveik tikstantis gydytojų ir slaugių. Viso apie 165,000 Kristaus apaštalių, išsklaidytų po visą pasaulį, dirbo misijų darbu.

Karo metu tas skaičius labai sumažėjo dėl išblaškymų bei ištremimų, ligų ir mirties. Pats jų darbas buvo žiauriai trukdomas, daug kas visai sunaikinta. Dabar tik 40 nušimčių misijų darbų teatliekama. Daugiau kaip pusė Azijos dar niekad negirdėjo Dievo žodžio; dešimta Afrikos dalis dar Kristaus nepažino; net pati Europa gali virsti misijų dirva. Darbas grąžinti Dievui pasaulį diena iš dienos didėja; ir drauge su tuo auga reikalingumas mūsų pašalpos — malda, uolumui ir aukomis.

Ypatinga Amerikos katalikų pareiga ir atsakomybė savaime yra aiški. Mes siekiame griežtai pakeisti Rytų tvarką. Išraunam seniai įsigyvenusius papročius ir bendrai visą jų civilizaciją. Kaip katalikai, mes turime įterpti į tas atmainas ko daugiausia Kristaus tikėjimo. Ir gal šių atmainų valanda yra geriausia Dievo proga patraukti į tiesos kelią tas tautas, kurios priešinosi Jo malonei, Jo mokslui ir Jo Bažnyčiai.

Gink, Dieve, kad mes, išdidūs karo laimėtojai, ne išgirstume tų žodžių, kuriuos vienas laukinės tautos vadas ištarė savo baltiejiems pavergėjams: "Atėjo čia baltieji žmonės. Jie atsigabeno savo biznį, apgyvendino savo kareivius. Atsinešė savo tvarką ir gyvenimo įpročius. Davė mums mašinų ir visokio tavoro. Daug kas čia yra gero. Bet mūsų jaunimas jau praranda tikėjimą. Baltieji žmonės išrovė iš mūsų vaikų pagarbą savo tėvams ir į to vietą nieko gero nesuteikė. Kas bus atsakingas, jei užviešpataus pas mus bedievybė?"

Atsiminkite, kad daug pinigų išleista mūsų misijoms suardyti. Tad reikia aukų joms atstatyti. Būkite duosnūs Kristaus darbui paremti. Už tai milijonai žmonių bus jums dėkingi ir šlovins jūsų ir Amerikos vardą, kad išgelbėjote juos nuo pražūties. Jeigu jie, neatversti į tikėjimą, pasiliks neapykantoje, tai vieną gražią dieną jie surengs mums pražūtį. Tiktai Kristus gali nuraminti kerštaujančią pasaulį. Turėkite tai omenyje šios kolekto metu.

Jūsų ištikimas Kristuje,
RICHARD J. CUSHING,
Bostono Arkivyskupas.

Spalio 10, 1945.

ALRK Naujos Anglijos Federacijos Apskričio Suvažiavimas

Federacijos apskričio suvažiavimas šįmet įvyks gruodžio 9 d., Šv. Jurgio parapijos svetainėj, Norwood, Mass.

Federacijos skyriai ir organizacijos raginamos iš anksto prisirengti ir dalyvauti šiame Federacijos metiniame suvažiavime. Besidarbuodami svarbiais Tėvynės Lietuvos šelpimo ir vadavimo reikalais, užmiršome taip sau artimą ir svarbią Federacijos veiklą. Laikas pagyventi Federacijos veikimą, kuris yra taip svarbus netik mūsų išeivijai, bet ir mūsų Tėvynės Lietuvos vadavimo darbe.

Dvasios Vadas — Kun. J. Vaitekūnas
Pirmininkas — Antanas Daukantas
Raštininkas — Benediktas Jakutis

Ką Sako Jurgis Spurgis?

Sveikas Vytai!
Sveikas Jurgi!
Kas naujo pasaulyje gir-dėti?

Nieko naujo... Apie karą nekalbėsiu, nes pereitą kartą mudu gan gerai tą klausimą iškūlėme.

Gerai sakai Jurgi... pats kalboje esi tikras filosofas.

Ha, ha, ha.
Tai ką kalbėsime šian-dien. Štai perskaityk laik-raštį. Žiūrėk ką didelės juodos raidės pirmame puslapyje rašo: "Turtuolis mirė neturte".

Keistas pasakymas, ar ne?

Man išrodo, kad visai ne. Klausyk!

Gerai.
Atsimenu kaip vienas profesorius pasakė: "Išdi-dus niekad neturi prietel-ių, savo turte, nes tuomet jis kitų nepažįsta, ir nelai-mėje niekas jo nepažįsta. Ištikrųjų, čia teisinga filo-sofija.

Sėskis arčiau Vytai. Pa-sakysiu tau gražią pasa-ką... Vieną dieną Rubenas, garsus paveikslų meninin-kas užėjo į vieną tyruolių vienuolyną netoli Madrido miesto. Savo nustėbime, jis pamatė vienuolyno ko-plyčioje pakabintą paveikslą ypatingo gražumo... paveikslas parstatė švento vienuolio mirtį. Perimtas nepaprasto gražumo pai-šybos darbo Rubenas pasi-kvietė vienuolyno perdėtinį ir klausia dažytojo var-dą. "Dažytojas šiam pa-sauliui yra nežinomas. Da-žytojas jau miręs". Buvo rimtas atsakymas perdėti-nio. "Nežinomas ir miręs", sušuko Rubenas, "ir jo vardas, kuris turėjo būti įamžintas, pasiliks neži-no-mas". Vardas, kuris galė-jo perviršinti, yra mano. Aš esu Petras Povilas Ru-benas".

Praskambėjus vardu žy-maus menininko, perdėti-nio išvaizda nubalo, veidas užsidedė ir akys spindėjo nepaprastame blizgėjime, kuomet jis valaidėlei at-kreipė dėmesį į veidą šio pasaulio garsaus paveikslų menininko.

Kas toliau?..

Būk kantrus... Tuomet perdėtinio veide pasirodė ženklai vidujinės kovos. Prakašto lašai išbėrė jo kaktą ir jo lūpos drėbėjo; "klausyk", jis galutinai tarė, "nesupratai manęs. Ne-sakiau, kad menininkas šio paveikslu yra kūniškai miręs. Jis gyvena, ištik-rųjų, bet jis nepriklauso prie šio pasaulio. Jis yra vienuolis".

"Vienuolis", tarė Rube-nas. "Tėve, pasakyk man jo vardą ir vienuolyną ka-me jis gyvena. Eisiu ir pa-sakysiu jam kokią garbę ir atsižymėjimas laukia jo asmens".

"Nesakysiu tau jo vardo nė vienuolyno, kur jis gy-vena", rimtai atsakė per-dėtinis.

"Bet Tėve," Rubenas ne-pasiduodamai maldavo. "Jis pralaimės amžino var-do žmonių tarpe."

Ištikrųjų, tai keistas vie-nuolis, ar ne Jurgi?

Palauk Vytai... dar ne-viską pasakiau... apie ką tau pirmą kartą kalbė-jau... a... žinau... tuomet vienuolyno perdėtinis Ru-benui tarė: "Žmogau, ar nežinai, kad pasaulio am-žinumas yra niekas sulygi-nus su amžinybe, kuri ateis. Nežiūrint kiek garbių ir linksmybių pasaulis su-teiks, visi jie negalės at-sverti vainiką, kurį Kris-tus skirs tiems, kurie Ji nusizeminime ir kentėjime seks."

Rubenas nusiminęs pali-ko vienuolyną ir perdėti-nis atsiklaupė prie savo numylėto kryžiaus ir pa-skėndo maldoje. Už pusu-valandžio jis atsikėlė, surin-ko savo pašybos šepetu-kus, dažus ir pakoji, nune-šė prie atidaryto lango ir i-metė į smarkiai tekančią upę, kuri pro vienuolyno duris bėgo į pakalnę. Pasi-žiūrėjęs į vandenį, kuris visu smarkumu nešė jo iš-mestus daiktus. Sugrįžęs prie kryžiaus, parpuolė ant žemės ir atsidavė uol-iaiai ir širdingai maldai... "Ką pelnys žmogus, jei ir apturėtų visą pasaulį..."

Valio, Jurgi. Gražus gy-venimo įvykis.

Tai matai, kokis skirtu-mas žmonių. Štai laikraš-tis rašo apie turtuolį, kur-is mirė neturte... tai žen-klas puikybės. Ar žinai, kas tai yra puikybė?

Gilios yra jūros ir gilus yra pragaras, bet puikybė išsikasa dar giliau. Puiky-bė kaip nuodingas kirmi-nas apsisuka apie širdies pamatus ir pamažu sugriaua gyvenimo sienas.

Puikybė yra pirmas sėb-ras ir prezidentas pragaro.

EI, LIUVOS KAREIVĖLIAI

Ei, Lietuvos kareivėliai
Niekad nedejuoja, (2)
Visad greitai, visad linksmi
Sau dainas dainuoja. (2)
Marš, marš, kareivėliai,
Marš, marš, dobilėliai,—
I priešą pirmyn,
Pirmyn, pirmyn, pirmyn!
Lietus lyja, darganota,
Ar giedri dienele, (2)
Kareivėliui viskas tinka,
Škamba jo dainelė. (2)
Marš, marš...

Merguzelės mumis myli,
Kepurės dabina, (2)
Toli lydi, graudžiai verkia,
Meiliai apkabina. (2)
Marš, marš...
Ei, Lietuvos kareivėliai
Niekad nedejuoja, (2)
Visad greitai, visad linksmi
Sau dainas dainuoja. (2)
Marš, marš...

Gerai sakai... Puikybė žmogaus būde yra kaip namo pastogė... aukščiausia vieta, ir bendrai imant yra tuščia.

Vytai, nepamiršk, kad puikybė visados pasidau-gina per nežinojimą, ir tie, kurie mano, kad daugiau-siai žino, mažiausiai su-pranta.

Jurgi, kodėl puikybė žmonių tarpe palinksta ki-tų klaidas matyti ir pra-žiūrėti savasias?

Tai niekis Vytai... Nepa-miršk, kad puikybė, kaip ir garbės troškimas, daž-nai yra kukli ir dažnai yra pikta sulyg žmogaus būdo nusistatymo ir tikslui, kam yra skirta. Kaip pa-grindas, puikybė yra gim-dytoja kiekvienos doros ir kiekvienos ydos... Viskas kas patinka ir nepatinka žmogui yra tokios skirting-gos, kad nėra taip lengva jos surasti. Puikybė daž-nai išaugina dorą ar blogą. Pirmutinis tikslas doros puikybės yra teisumas ir antras, laisvė.

Tai biski iš tavęs moksli-ninkas. Mano tėvas nuola-tos sakydavo, kad protas puikybės atsidavęs žmo-gui, yra panašus į grybą, kuris išdyksta per naktį. Tokis žmogus turi už pir-mutinį savo tikslą save pamiršti ir vėliaus visus savo prietelius.

Štai pasižiūrėk į šias gė-les, žydinčias prie namo tako. Kuomet jos yra pilnos dangaus rasos, visuo-met nulenkia savo galve-les, bet žmogus kuo dau-giau gauna, tuomi daugiau bando iškelti savo galvą, bėrėds, jis priklauso prie gandrų ar strausų gim-i-nės. Kardinolas Mercier sakydavo: "Mes kylame garbėje ir puolame puiky-bėje".

Gerai, bet pažiūrėkime dar giliau į šį dalyką. Pui-kybė persveria visas mūsų nelaimes, arba ji jas pasle-pia, arba parodo ir pasige-riai jų paslėpimu. Puikybė turi tokį pilną mūsų pasi-savinimą, net ir mūsų var-guose ir klaidose, kad mes esame pasiryžę su didžiau-siu džiaugsmu atsižadėti gyvasties, kad tik kas nors apie mus gražiai ir kilniai pakalbėtų.

Manau šį kartą užteks kalbėti apie puikybę. Klau-syk, Vytai, noriu tau nors šią paskutinę mintį palikti. Pamatysi kiek čia ties-os randasi. Puikybė yra eilinis pirmtakūnas nu-puolimo. Tai buvo velnio nuodėmė ir velnio pražū-tis; ir nuo to laiko velnio gudrumas, kuris kaipo pri-tyręs imtininkas, papras-tai iškelia savo priešinin-ką į orą pirm negu pagul-doti jį ant žemės.

Tai ką bendro turi tas miręs turtuolis prie tavo pasakos.

Vytai, ar negalėjai su-prasti mano prilyginimą. Turtuolis paskendęs tur-tuose visus apeleido ir pa-miršo, tad ir naturalu, kad ir visi jo prieteliai ir jam taip pat padarė. Mūsų lie-tuvių yra gražus posakis: "Ką pasėsi, tą ir rasi". Turtuolis nenorėjo ištiesti rankos labdarybėje, tad jo ir visas tas turtas pašiliko svetimiams.

Sudiev, Vytai!
Sudiev, Jurgi!
Aš tą matau ir jūs mato-te. Ar ne tiesa?
Jurgis Spurgis.

"Darbininko" Jubiliejinio KONCERTO

Kuris įvyks Sekmadienį,

SPALIŲ-OCTOBER 21, 1945

SO. BOSTON HIGH SCHOOL AUDITORIJOJE, So. Boston, Mass.

PRIETELIAI IR RĖMĖJAI

Reikia pasidžiaugti, kad Jubiliejinio "Darbininko" koncerto Rėmėjų eilės kasdieną didėja ir didėja. Reiškia, kad laikraštis "Darbininkas", kuris nuoširdžiai dirba Amerikos lietuvių išeivijai yra įvertinamas.

Šią savaitę į Jubiliejinio "Darbininko" koncerto Rėmėjų eiles įstojo sekanti:

GARBĖS RĖMĖJAI:

Hon. John J. Kerrigan, Mayor \$10.00
Cambridge Bottling Co., P. Malinauskas 10.00

RĖMĖJAI:

Jonas Leskevičius, Montreal, Canada 6.00
N. N., Westfield, Mass. 6.00
Dandulis Lunch, p-lė Kanstancija Babravičiūtė, Norwood, Mass. 6.00
Anthony K. Neviackas, Norwood, Mass. 6.00
K. ir L. Venčiai, Lawrence, Mass. 5.00
Amer. Lith. Citizen's Club, Cambridge, Mass. 5.00
Mrs. Anna Siksnis, Hillside, N. J. 5.00
Julija Yakavonis, Brockton, Mass. 5.00

PRIETELIAI:

Barbora Aleknienė, Brockton, Mass. 4.00
M. Kilmonitūtė, So. Boston, Mass. 3.00
R. Kilmonis, Montreal, Canada 2.20
Ig. Kudrevičius, So. Boston, Mass. 2.20
Mrs. Čūnis, So. Boston, Mass. 2.00
Nellie Parcauskas, Dorchester, Mass. 2.00
N. N., New Britain, Conn. 2.00
S. Valasinas, Brooklyn, N. Y. 2.00
A. Sakalauskaitė, New York City 2.00
John Peckis, Detroit, Mich. 2.00
Mrs. J. Gudelevičius, Hartford, Conn. 2.00
O. Viltrakis, Detroit, Mich. 2.00
Peter A. Stanis, Hudson, Mass. 2.00
Adomas Tamulevičius, Waltham, Mass. 2.00
M. Žilinskienė, So. Boston, Mass. 2.00
Mrs. Brangaitienė, Brooklyn, N. Y. 2.00
Bernice Namovica, Chicago, Ill. 1.50
Mrs. Sodaitis, Phila., Pa. 1.25
Emilija Šeškauskienė, Cambridge, Mass. 1.20
A. Dapsiauskienė, Brighton, Mass. 1.20
J. Jablanskas, Phila., Pa. 1.00
S. Medelene, Westville, Conn. 1.00
W. Klimasauskas, Waterbury, Conn. 1.00
T. Sadbaras, Chicago, Ill. 1.00
A. Matulevičius, Pittsburgh, Pa. 1.00
P. Lukas, Brooklyn, N. Y. 1.00
L. Katilius, Homestead, Pa. 1.00
Ona Skamarakas, Phila., Pa. 1.00
A. Plutienė, So. Boston, Mass. 1.00
M. Bartkevičienė, Brockton, Mass. 1.00
S. Cikanavičius, Amsterdam, N. Y. 1.00
P. Kudirka, Norwood, Mass. 1.00
K. Gelžinis, So. Boston, Mass. 1.00
Joseph Yuknus, Newark, N. J. 1.00
A. Bagdes, Detroit, Mich. 1.00
Mrs. A. Grimalauskas, Newark, N. J. 1.00
A. Svenconis, Lowell, Mass. 1.00
Elz. Navickienė, Worcester, Mass. 1.00
Mrs. J. Molis, Worcester, Mass. 1.00
Mrs. V. Baublis, Athol, Mass. 1.00
T. Valentienė, Chelmsford, Mass. 1.00
Mrs. E. Savickas, Elizabeth, N. J. 1.00
Z. Antulionis, Stoughton, Mass. 1.00
Mrs. L. Svagzdis, So. Boston, Mass. 1.00
A. Jarusienė, Dorchester, Mass. 1.00
Mr. and Mrs. J. Grigalunas, Chicago, Ill. 1.00
Mr. and Mrs. V. Meksraitis, Minersville, Pa. 1.00
G. Glebus, Walpole, Mass. 1.00
S. Gedrim, E. Pepperell, Mass. 1.00
M. Abraitis, Waterbury, Conn. 1.00
Natalie Densman, Brockton, Mass. 1.00
J. Kubilus, Yonkers, N. Y. 1.00
A. Kudarauskienė, E. Haven, Conn. 1.00
E. Poluskas, Waterbury, Conn. 1.00
V. Venckus, Cambridge, Mass. 1.00
M. Varzinskas, Dorchester, Mass. 1.00
Mary Pangonis, Detroit, Mich. 1.00
B. Silkauskas, Waterbury, Conn. 1.00
Ig. Mikaila, Scranton, Pa. 1.00
L. A. Price, Brockton, Mass. 1.00
Wm. Stanulonis, Newton Falls, Ohio 1.00
Mrs. E. Strazdauskienė, Chicago, Ill. 1.00
Dr. J. Landzius-Seymour, So. Boston, Mass. 1.00
M. Petkevičienė, So. Boston, Mass. 1.00
Elzb. Leščinskienė, So. Boston, Mass. 1.00
A. Kurkauskas, Camden, N. J. 1.00
A. Maksvitis, Cicero, Ill. 1.00
Rev. A. Jurgutis, Bridgeville, Pa. 1.00

Nuoširdžiai dėkojame Gerb. Rėmėjams už nuoširdumą laikraščiui "Darbininkui".
Administracija.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

LOS ANGELES, CAL.

Gana daug prasilinko laiko nuo tos dienos, kada iš mūsų kolonijos gavote žinių. Nors mūsų kolonija maža, bet yra darbšti. Svarbiausias šiame laike yra darbas, buvo ir dar tebėra, tai drabužių rinkliava lietuviams pabėgėliams, kurie pasnuogi laukia iš mūsų pagalbos.

Galiu čia pasigirti savo lietuviais, kurie drabužių rinkliavos

Kastantas Vencius,

Lawrence kolonijos darbuotojas, ilgametis LDS 70-tos kpf. finansų sekretorius, daug dirba Katalikų Susivienyme ir kitose organizacijose. P-nas Vencius yra Jubiliejinio "Darbininko" koncerto rėmėjas ir žada su Lawrence'ciais ateinantį sekmadienį atvykti į Jubiliejinį koncertą.

Greit Palengvina Žiauria STRENU GELA

Maloniam palengvinti bandyk šį švarų, natūralų patikrintą būdą atliuosiot paprastą strėnų gelą. Tik uždek vėdinti Johnson's BACK PLASTER ant pat skaudamos vietos. Švelnus jo vaistai palengvina SILDŲ jum nugarą, sujūdina kraujo apytaką, sklaido jo prtvinimą, lengvina skausmą. Šilta multino priedanga laiko šilumą vidui. Šaltj lauke — duoda nuolatinę atramą — jautiesi puikiai! Reikalauti TIKROJO Johnson & Johnson pagaminoto. Arčiausias vaistinė.

Johnson's BACK PLASTER

Artistė Martho Vickers ir jos būsimasis pasiskelbė vesias. Paskelbimas įvyko Mr. ir Mrs. Ted MacVickers namuose, Hollywood, Calif.

darbe atsižymėjo. Būtų per ilgas sąrašas kas aukavo drabužius, todėl jų vardų ir neminėsiu, bet čia noriu pažymėti tuos asmenis, kurie apart paaukotų drabužių uoliai rinko drabužius iš kitų ir surinktus pataisė ir sukrovė į dėžes. Danielius Sleinis netikėtai važinėjo su savo automobiliu rinkdamas drabužius, bet daugiausiai padirbo dėžių drabužių pasiuntimų ir visas dėžes supakavo. Antras vyras, kuris su savo automobiliu ir troku vežiojo drabužius iš tolimesnių vietų, tai Zignas Krumenas. Taipgi negalėjo savo automobilio ir savo vargo rinkime ir sutvarkyme drabužių, Emilija Masionienė. Daugiausiai sutvarkyme drabužių dirbo Marta Miškienė, Anelė Sleinienė, Monika Sliauterienė, Emilija Jucienė, Suzana Morkunienė ir Zengulienė, Vincas ir Emilija Mitkai ir Emilija Šliakienė, Ona Luzienė ir Sereikienė, kuri netikėtai dirbo drabužių sutvarkyme, bet dar padarė parengimą savo gimtųjų dienoj, kaip Ona Vilkiene vardadienio dienoj, ir surinko penkiasdešimt dolerių, kad nupirkti pabėgėliams baltinius. O mūsų Labdarių draugija paskyrė šimtą dolerių taip pat nupirkimui baltinių. Doktoras Bielskis, mūsų garbės konsulas, taip pat paaukavo gražių drabužių. Iš tokio mūsų bendro darbo yra geros pasekmės, nes pasiuntėme į centrą apie 9000 svarų, ir nepoilgo nusiųsime 1500 svarų. Todėl yra garbė Los Angeles lietuviams, kurie gražiai darbavosi, kad nuogus pridengtį.

Turiu viešai padėkoti tiems klebonams, ne lietuviams, kurie paragino savo parapijiečius aukoti drabužius lietuviams; ir čia pareiškiu širdingą padėką Los Angeles laikraščiams, Tidings ir Examiner, kurie pagarsino mūsų pabėgėlių vargus ir nemažai paskatino ir kitataučius prisidėti prie bendro mūsų darbo.

Visi pabėgėliai nori atvažiuoti į Ameriką, nes Amerika buvo ir bus lietuviams antroji tėvynė. Reikėtų pagelbėti tiems nelaimingiems, nes palikti juos

p. Mykolas Venis,

gyv. M St., So. Bostone, šiomis dienomis įsirašė LDS ir "Darbininko" koncerto Garbės rėmėju. p. Mykolas Venis yra ilgametis Amerikos pilietis. Jis atvyko į Jung. Valstybes bal. mėn., 1897 m. Pirmiausia apsisistoję Chatam, N. Y. Pagyvenęs ten du metu ir puse, atvyko į Bostoną, kur rado daugiau lietuvių, ir kartu su jais pradėjo didesnį visuomeninį veikimą. Jis buvo vienas pirmųjų šv. Petro lietuvių parapijos ir jos draugijų organizavime.

1906 m. vasario 11 d. apsisvedė su p. Ona Šelenyte. Jungtuvės įvyko naujoje lietuvių parapijos bažnyčioje. Išaugino vieną dukrelę — Florenciją, kuri yra ištėkėjus už lietuvių, laidotuvių direktoriaus, p. Jpoz Kaspero, ir auklėja du sūnelius.

p. Mykolas Venis buvo vienas LDS organizacijos steigėjų. Jis buvo pirmasis LDS Centro išdinininkas. Jis visuomet buvo ir yra uolus ir nuoširdus visuomeniniame veikime. Ypatingai daug veikė kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės, būdamas įvairių komitetų nariu. Ir šiais laikais, kada Lietuva pateko į kaimyninių valstybių nelaisvę, p. M. Venis nuoširdžiai darbuojasi, kad Lietuva atgautų laisvę ir nepriklausomybę, nors jo pareigos neleidžia jam tiek veikti, kiek jis veikė praityje.

LDS ir "Darbininko" 30-ties metų gyvavimo sukakties proga, p. Mykolas Venis ir jo šeima nuoširdžiai sveikina LDS organizacijos narius, ypač pirmuosius įkūrėjus, dabartinę jos ir laikraščio "Darbininko" vadovybę ir linki geriausių sekmių ateityje.

uždarytus vėjo perpučiamose stovyklose, barakuose, tai būtų lygu juos uždaryti kalėjimam; tiesa pasakius, nėra skirtumo tarp kalėjimo ir stovyklų, nes visos stovyklos yra aprauktos vielos tvora, be leidimo negali išeiti; ir tai leidžia išeiti ne toliau kaip 25 kilometrus. Reikia pasigalėti jų ir pagelbėti. Kaip gelbėti? Mano supratimu, svarbiausias dalykas išrūpinti Amerikos valdžios leidimą įvažiuoti į Amerikos Jung. Valstybes. Daug atsiras tokių, kurie pasakys, tai daug vargo ir nežino kaip padaryti reikalingus dokumentus. Brangieji, reikia tik norėti ir viskas galima padaryti. Kada aš atvykau į Ameriką 1938 metais, ir manęs keletas žydų šeimų, pabėgėlių iš Vokietijos nuo Hitlerio persekiojimų paprašė, kad juos gelbėti, kad jie galėtų atvažiuoti į Ameriką. Aš nemokėdamas nei anglų kalbos, nei turėdamas lėšų, išgavau penkioms žydų šeimoms leidimą įvažiuoti į Ameriką ir suradau asmenis, kurie kelionės išlaidas žadėjo apmokėti. Tai ir dabar čia patars Lietuvos Konsulatai, ir kiekvienas lietuvis, turintis savo nuosavybę, gali pagelbėti įvažiuoti netikėtai savo giminėms, bet ir visai svetimais, o kelionės išlaidas, jei vienas apmokėti negalėtų, tai surasti galima žmonių, kurie

pagelbės išpirkti laivokartę. Aš manau, kad greitai laiku Amerikoje susidarys fondas, kuris turės tikslą palengvinti pabėgėliams įsigyti laivokartę į Amerikos Valstybes. Dauguma iš tų pabėgėlių su padėka grąžins suteiktą paskolą, nes jie darbo nebijo ir išbėgę iš Lietuvos į Vokietiją, jie sunkiai dirbo. Tai dar nėra tokio fondo, tai aš iš savo menkos parapijos skiriu vieną šimtą dolerių, turėdamas viltį, kad susidarys tūkstančiai dolerių ir mes pertrauksime į Ameriką tūkstančius mūsų brolių lietuvių, kurie bus mums amžinai dėkingi ir su laiku pagelbės atgauti tėvynę nepriklausomybę.

Prel. J. Maciejauskas.
2511—3rd Ave.
Los Angeles 16, California
Phone Parkway 7645

NEWTOWN, PA.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Karaliui, kuris taip dosniai parėmė mūsų statybos fondą ir kurio rūpestinga globa gausiai prisidėjo šv. Jurgio Parapija, Shenandoah, Pa. Ačiū taip pat kun. vikarams, draugijoms ir visiems prisidėjusiems savo auka.

N. N. \$1,000.00; N. N. 100.00; N. N. 50.00; Šv. Kazimiero Akad. Rėmėjų D-ja 1,000.00; Šv. Vincento Pauliečio D-ja 500.00; Šv. Jurgio Mokykla 322.00; Šv. Rožančiaus D-ja 250.00; Maldos Apaštalystė 150.00; Svaugusių Pan. Šv. Sodalicija 100.00; Moterų Sąjunga 50.00; Tretininkų D-ja 50.00; N.N. 100.00; Šv. Vardo D-ja 25.00; Mr. and Mrs. George Uritis 75.00; N. N. 150.

Po \$25.00 — N. N., N. N., Miss Alice Rusk, Mr. and Mrs. Dominic Snyder, Dr. and Mrs. S. Siedlik, Mr. and Mrs. Joseph Kacergis 20.00; Mr. and Mrs. P. Bankieta 15.00.

Muzikas Povilas Sakas,

Lawrence šv. Pranciškaus parapijos vargonininkas ir įžymus muzikas, puikiai išlavinęs savo grupę, ateinantį sekmadienį išpildys nemažą programos dalį "Darbininko" Jubiliejiniam koncerte.

Po \$10.00 — Mr. and Mrs. Paul Twardzik, Mr. and Mrs. Wm. Grigas, Mrs. Catherine Seapaley, Mr. Peter Shales, Mrs.

Muz. Vincas Stasevičius,

šv. Kazimiero par. Providence, R. I. vargonininkas. Spalių 21 dieną atvažiuoja su savo paruošta grupe išpildyti programos dalį.

J. Gauba, Mr. A. Petrusky, Mr. and Mrs. S. Navitsky, Romeikų Seima, Dr. and Mrs. Leo Pulaski, Ona Kruchkienė, Mr. and Mrs. Michael Mozdy, Mrs. Pauline Milkevage, N. N., Taofilė Kiguolienė.

Po \$6.00 — Mr. and Mrs. Wm. Menkiewicz, Pierce and Mary Wasser.

Po \$5.00 — Mr. and Mrs. K. Zigmanta, Mr. and Mrs. Wm. Kasparavičius, Jieva Kuncienė, Ona Krauzlienė, Mr. and Mrs. A. Matalvage, Mr. and Mrs. Wm. Metcuskie, Mrs. Julia Buchinsky, Agnieška Zitkienė, Juozas Kacergis, Mr. and Mrs. Joseph Nielubowicz, Mrs. Jenie Oravitz, Mr. J. E. Lucas, Mr. and Mrs. John Metkus, Mrs. A. Barlow, Ona Rutkauckienė, Mr. and Mrs. Joseph Stravinskais, Mr. and Mrs. Joseph Zebraitis, Mr. and Mrs. Anthony Shockites, Ona Andrulonienė, Martinas Gudelis, Mr. and Mrs. Joseph Serksnys, Mr. and Mrs. A. Bliudzius, Mr. and Mrs. Frank Budusky, Mrs. John Adamavage, Shenandoah Studio, Pvt. John Galkaukas, Misses Anna and Monica Matalvage, Kratilių Seima, Mr. and Mrs. Albert Bonkiewicz, Mr. and Mrs. Joseph Blewis, Mr. and Mrs. Alphonse Krupinskas, Paulina Supienė, Mr. and Mrs. Sam Krick, Mr. and Mrs. C. Besusparis, Ona Petrauskienė, Mr. and Mrs. Andrew Krofcheck, Mr. and Mrs. Wm. Gurewicz, Mr. and Mrs. Anthony Wychulis, Mr. and Mrs. Charles Hornberger, Mr. and Mrs. George Rusk, Ona Juodienė, Mr. and Mrs. T. Janulaitis, Mr. and Mrs. Wm. Tragus, Mr. and Mrs. Fr. Miernicki, Mr. and Mrs. Albert Nork, Mr. and Mrs. Edward Poska, Mrs. Stephanie Pacenta, Mr. and Mrs. Anthony Kuchinsky, Mr. Ben Lukas.

Dr. Juozas Antanėlis,

Naujoje Anglijoje labai publikos mylimas dainininkas. Jis yra "Darbininko" Jubiliejinio koncerto rengimų komisijos narys ir ateinantį sekmadienį, Jubiliejiniam koncerte, So. Boston High School Auditorijoje dainuos duetą su p-le Antanina Grabijoliute.

Viso aukų sudėjo — \$6,363.10. Sios dėkos pareiškime yra p-pintas brangus prizadėjimas kasdien mūsų maldose Jus ir Jūsų artimuosius dangiškojo Tėvo globai pavesti.

Jums dėkingos,
Šv. Kazimiero Seserys.

Tėvų Pranciškonų Misijos 1945 m

Chicago, Ill. — švenč. P. Marrijos Nekalto Prasidėjimo par., Nekalto Prasidėjimo Novena ir rekolekcijos lapkričio 29 — gruodžio 8 dien. — Tėvas Juvenalis Liauba.

Waterbury, Conn. — Šv. Juozapo par., — Padėkos už taiką triduum, gruodžio 7—9 d. — Tėvas Justinas Vaškys.

FRANCISCAN FATHERS
Mount St. Francis
Greene, Maine.

IN 1870

Buvo įkurta Haffenreffer & Co., Inc., Metai vėliau pasirodo pirmutinė profesinių bolės žaidimų lyga, kurioj "bostonai" atstovavo Naująją Angliją. Tais laikais bolės žaidimo žiūrėdavo tik saujelė žmonių atviroj aikštėj prie Huntington Avenue. Tūkstantis žmonių buvo skaitoma nepaprastai daug.

IN 1945

baseball tapo tautinė Amerikos šventė. Kartais susirenka iki 40,000 žiūrovų, ir žiūrima patogiuose stadionuose, didmiesčių centruose. Žmonių susidomėjimas serijomis Pasaulio čempionatui laimėti yra beveik visuotinis. Haffenreffer & Co., Inc., ką gamina PICKWICK ALE, augo per tuos metus taip kaip ir baseball, ir tapo viena didžiausių Amerikos alaus daryklų.

SEPTYNIASDEŠIMT PENKTA METINĖ SUKAKTIS

HAFFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Aukavo Sv. Petro parapijos mokyklų fondan: Jonas Palaišas \$5, Jonas Šiaulyšis \$5, M. Šokapetris \$3, Marcelė-Aleksandra Seminavičienė \$5, Izidorius Venis ir žmona \$5.

DIRDINGAI AČIŪ. Visi kviečiami kaip galint greičiau ir šilčiau dalyvauti šiame mokyklų vajuje. Mokykla prie I ir E. St., dabar įsigyja naują šildymui aparatą.

GRAZIOS MISIJOS, DAUG VIEŠŲ KUNIGŲ. Pereitą savaitę sklandžiai ėjo vyrų - vaikų misijos. Misių pamaldos vakarais buvo gausiai lankomos. Ypatingai susisilpnėję vyrai atsilankė ketvirtadienį, penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį.

Misionieriui Tėvui Sylvijui, C. P., išpažinčių klausyme, Šv. Komunijos dalinime ir šv. mišiose atnašavime talkininkavo keturi kunigai ir se-

kanči svečiai: Tėvas Alfonsas, C. P., Tėvas Aukštikalnis, S. J., Tėvas Vengras, MIC., Tėvas Antoninus, O. P., USA, kapelionas K. Jenkus, ir kun. J. Zuromskis.

Pirmadienio vakare, 7:30 v. prasidėjo savaitės misijų jaunimui, kurie nori geriau klausytis angliškų pamokslų.

Spaliu 13 d., Anielė Lapinskaitė ištekėjo už Griffin J. Brumfield, gyv. 7 Greenwood Park, Dorchester, Mass.

Tą dieną tapo pakrikštytas Harold Antanas Šumyla ir Teresė Lackytė.

KUKLIOS IŠLEISTUVĖS. Sv. Petro parapijos Dramos Ra-

Joseph W. Casper, vienas jauniausių So. Bostono laidotuvių direktorių, kuris turi laidotuvių įstaigą 187 Dorchester St., Telefonai South Boston 1437 ir 3960. Mr. Casper yra vedęs Florence Venytę ir juodu augina du sūnus — Juozuką ir Mykoliuką.

Mr. & Mrs. J. W. Casper yra "Darbininko" Jubiliejinio koncerto Garbės Rėmėjai. Jie žada su visais savo draugais atvykti į Jubiliejinį koncertą, kuris įvyks ateinantį, sekmadienį, spalio 21 d., 3 val. pp. pietų, So. Boston High School Auditorijoje.

DAKTARAI

J. Repshis, M. D.
(REPŠYS)
Lietuvis Gydytojas
278 HARVARD STREET
Kampas Inman arti Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8.

IVAIRŲ SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos gėrimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, pabrėms ir piknikams. Skubus patarnavimas. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS, Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Tel. SOU 4645

A BEAUTY GIFT SHOP

IS ADDED TO

CASPER'S Beauty Salon

738 E. Broadway, South Boston, Mass.

Take Years From Your Looks. Face looks younger when framed in the soft appealing Permanent Wave.

p. Bronė Čūnienė, Jubiliejinio koncerto kvietimų komisijos narė. Pereitą šeštadienį per Darbininkų radio pasakė kalbą ir užkvietė visus į Jubiliejinį koncertą, kuris įvyks šio mėnesio 21 d. Adv. J. Čūnys ir ponis yra Jubiliejinio koncerto Rėmėjai. Mrs. B. Čūnys labai daug darbuojasi Raudonajam Kryžiui. Ji yra So. Bostono skryriaus pirmininkė.

telio mergaitės, tuoj po vyrų misijų baigos pamaldų, surengė bažnytinėje svetainėje išleistuves kun. K. Vengru, MIC., ir kun. A. Jurgelaitis, O. P. Mergaitės padainavo ir pagrojo. Kalbėjo kun. Dr. K. Urbonavičius, kun. Virmauskis, kun. K. Vengras ir kun. A. Jurgelaitis.

Kun. A. Jurgelaitis važiuoja į Columbia toliau tęsti studijas. Su Diev tėveliai South Bostoniečiai.

LANKĖSI

Pereitą savaitę lankėsi Mrs. M. Žilinskienė. Atsilankymo proga, Jubiliejinio koncerto fondan aukojo \$1.00.

Lankėsi Elzb. Leščinskienė ir Mrs. Stakutis. Abi aukojo po \$1.00 koncerto fondan.

Lankėsi Adomas Tamulevičius iš Waltham, Mass. Atsilankymo proga koncerto fondan aukojo \$2.00.

Pereitą savaitę lankėsi "Darbininko" skaitytoja Mrs. A. Petruškauskas iš Cambridge, Mass. Atsilankymo proga pasi-pirko Liurdo knygą ir kitų. Ta proga Jubiliejiniai "Darbininko" koncertui aukojo \$2.00.

Lankėsi Mr. ir Mrs. K. Nevroniai, ilgamečiai LDS 1-mos kp. nariai. Atsilankymo proga paliko spaudos darbų ir jubiliejiniai koncertui aukojo \$2.50.

Lietuviai Dalyvavo United War Fund Rally

Spaliu 11 d., vakare, Boston Garden (North Station) įvyko taip vadinama Victory Campaign Rally, kurią suruošė Greater Boston United War Fund. Įėjimas buvo tik su iš anksto gautais bilietais. Žmonių prisirinko per 10,000. Fondo vajaus reikalą kalbas pasakė: Fondo vajaus pirm. M. T. Kelleher, Charles Francis Adams, Harvey S. Firestone, Jr. iš Ohio, mayoras John E. Kerrigan, gubernatorius Maurice J. Tobin ir garsi artistė Greer Garson iš Hollywood. Nepaprastai juokingą programos dalį išpildė visiems žinomi ir pagarsėję radio ir cinemės artistai: Jimmy Durante, Garry Moore, Jeri Sullavan, jų CBS radio trupė ir Frank Bells WEEL orchestra. Programą baigė su šiais kūriniais, garsioji Boston Symphony Orchestra, vadovaujama Serge Koussevitzkio. Lietuvius atstovauti, šiame rengime, buvo pakviesta Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Grupė. Apie 20 lietuvių tautiniuose kostiumuose, užėmė savo vietą United Nations skirtoje sekcijoje.

Komunistų "rojus" — visi lygūs ubagai.

Dr. Juozas C. Seymour Pakeltas Kapitonu

Šiomis dienomis Dr. Juozas C. Seymour pakeltas iš vyresniojo leitenanto Massachusetts State Guard kapitonu. Sveikinam!

Dr. Juozas C. Seymour yra pirmojo pasaulinio karo veteranas ir buvęs Stepono Dariaus Amerikos Legiono posto komandierium.

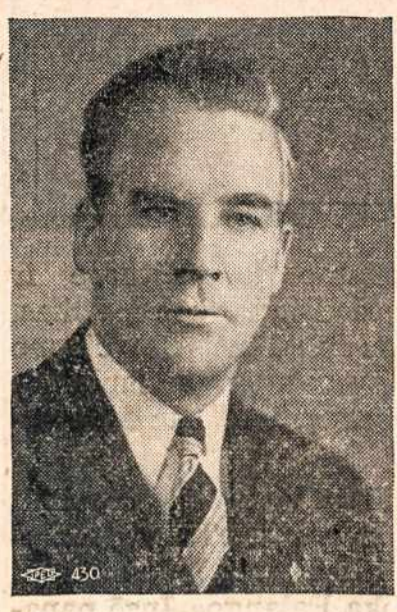
Bostono mayoras John E. Kerrigan paskyrė Dr. Juozą C. Seymour Lietuvii Komiteto dėl John E. Kerrigan į mayorus pirmininku, kuris labai energingai darbuojasi, kad John E. Kerrigan būtų išrinktas mayoru.

Stela Raznauskaitė, įžymi šv. Pranciškaus parapijos, Lawrence, Mass., choro solistė ir "Darbininko" Jubiliejinio koncerto rengimo komisijos narė. Ateinantį sekmadienį dalyvaus "Darbininko" Jubiliejinio koncerto programoje.

Lietuvos Generalinio Konsulo New Yorke Paieškomi Asmenys:

- ANDRIUSKAITĖ, Stasė, kurios ištekėjusios pavardė nežinoma.
- ARLAUSKAS, Ignas, gyvenęs Čikagoje.
- ASEVICIAI (Savage) Baltarus ir Jokūbas, iš Lietuvos išvykę prieš 50 metų.
- BALČIUNAITĖ, Liudvisė ir Vanda, kurių ištekėjusių pavardės nežinomos.
- BALTRIMAIČIAI, Petras ir Morta.
- BALTRUNO, Antano, ipėdiniai.
- BARTUSKA, Jonas, gyvenęs Čikagoje.
- BELKSNYTĖ, Ona, veikiąusia gyvenusi New Britain, Ct.
- BENIUŠIS, Jonas, kilimo vieta nežinoma, spėjama, kad gyvenęs New Britain, Conn.
- BOREIKAITĖ, Lucija, 1938 metais išvykusi Amerikon iš Rokiškio miesto.
- BUDOS, Mykolas, Mečislovas, Ignas ir kiti, sūnūs Viktoro ir Stanislovo Budų.
- ČEKUČIAI, Stasys ir Julius, kilę iš Vilkomiškių km., Melagėnų v.
- ČERNECKAS, Stasys.
- DAMBRAUSKAS, Jurgis, ar Jonas.
- DAMBRAUSKAS, Matas, gyvenęs Čikagoje.
- DANTA - DANTIENE, Marė, gyvenusi New Yorke.
- DAPKAI, Juozas ir Povilas, ir pastarojo duktė Emilija, kilę iš Radviliškio m. Šiaulių apkr.
- DAUGELAI, Algirdas ir Bronius, kilę iš Tvarkiškių km., Garliavos v., ir gyvenę Corevalle Ave., Toronto, Kanadoje.
- DAUGELA, Jurgis, kilęs iš Dženėlaukos km., Marijampolės apskr., turįs du sūnus, kurie 1929 - 1930 metais lankėsi Lietuvoje.
- DIEDONIAI, anksčiau gyvenę 1862 Yard (?), Scranton, Pa.
- DIEKANTAS, Pranas gyvenęs Čikagoje.
- DIEKANTAITE, Ona, gyvenusi Čikagoje.

Hon. John J. Kerrigan, Bostono miesto mayoras, kuris ir šiais rinkimais kandidatuoja į mayoro vietą. Mayoras John J. Kerrigan yra "Darbininko" Jubiliejinio koncerto Garbės Rėmėjas ir dalyvaus koncerte.

- DIŠES, Antanas, Mykolas, Ona, Aldona, gyvenę Čikagoje.
- DZIGAS, Augustas, kilęs iš Mikėnų km., Siesikų v., Ukmergės a.
- DOMEIKOS, Vincas ir Justinas, kilę iš Šakių apskr.
- DULEY - Dulevičius, Adolfas, sūnus Vinco, kilęs iš Diržių kaimo. Radviliškio valsč., jau ilgus metus gyvenantis Čikagoje ir turintis ten savo namus bei biznį.
- GARSICKAITĖS, Petronėlė ir Agota, kilusios iš Simukų km., Jankų v., Šakių apskr.
- GARSICKAS, Petras, kilęs iš Simukų km., Jankų v., Šakių apskr.
- GAIGALIENĖ - Gaizauskaitė, Veronika, kiusi iš Gryblauskių km., Batakių v., Tauragės apskr., prieš šį karą gyvenusi Brooklyn, N. Y.
- GARBENIS, Domininkas, gyvenęs Grand Ave., Michigan, Ind.
- GAURINSKAS, Kazys, gyvenęs Čikagoje.
- GIRDVAINIENĖ - Piktuižytė, Julija, kilusi iš Kivilių km., Akmenės v., Mažeikių apskr.
- GOSTAUTIENĖ - Purickaitė, Teodora, su savo vyru Ottonu gyvenusi Bridgeport, Conn.
- GRUBIENĖ, Veronika, gyvenusi St. Louis.
- GUDŽIUNIENĖ - Grabliauskaitė, Ona, kilusi iš Svidiškių km., Punsko v., ir gyvenusi Boston, Mass.
- IVANAVIČIUS, Adomas, gimęs Lomėnų k., Kaišiadorių v., Trakų apskr.
- JAKSONAI, Bronius ir Ona

Meilute, ir jų sūnus Leonas, gyvenę Worcester, Mass.

JAKUBAUSKIENĖ - Bazarauskaitė, Alžiuta, Amerikoje žinoma dar ir pavarde Jakubowska, kilusi iš Bazorių km., Alytaus apskr.

JEGELEINE, Izabelė, Amerikoje žinoma kaip Isabelė Yegela, gyvenusi 408 Lafayette Street, Newark, N. J.

JESELIUNAS, Lietuvoje gyvenęs Klovonio miestelyj.

JEZARACKIENĖ, Augustina, kilusi iš Liepiškių km., Meškinių v., Alytaus apskr.

JUKNIO, Domininko, sūnus.

JURKEVICIUS, Bronislovas.

JUŠKAUSKAI, Kazys ir Adomas, kilę iš Zuvintų km., Simno v., Alytaus apskr., ir gyvenę Vašintone.

KAMINSKIENĖ - Piktuižytė, Barbra, kilusi iš Kivilių km., Akmenės v.

KARVELLAI, Vincas, Kazys ir Adomas.

KELLY, Izabelė, gyvenusi 36 Hill Park Ave., Pitttin, Pa.

KIRSNIENĖ, Rožė, gyvenusi Camden, Ill.

KISIELIUS, Juozas, kilęs iš Anišūnų km., Debeikių v., Utenos a., išvykęs į Čikagą prieš 1914 metus.

KISKIS - Vaičiūnas, Povilas, gyvenęs Čikagoje ar apylinkėse.

KRIKŠČIUNIENĖ - Arbašau-

George Stukas, vienatinis ir seniausias fotografas So. Bostone, turįs savo įstaigą 453 W. Broadway, So. Boston, Mass., lankėsi ketvirtadienį "Darbininke" ir išrašė į "Darbininko" Jubiliejinio koncerto Garbės Rėmėjus. Taipgi p. Stukas pereitą sekmadienį nufotografavo "Darbininko" visą štabą ir įteikė kiekvienam darbininkui po fotografiją kaip dovaną. "Darbininko" štabas labai dėkoja p. Stukui už jo nuoširdumą.

Draugijų Valdybų Adresai

- LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠV.C.**
Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Galilėnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — B. Čūnienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W.
Čednininkė — Ona Stanulitė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolu raštininkę.
- SV JONO EV. BL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA**
Pirmininkas — Juozas Švagždyš, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Gilneckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Izdavininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Marsalka — Jonas Zalkis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

DANCE

Sponsored by

K. of L. New England District

THIRTIETH ANNIVERSARY

Municipal Building, South Boston

Saturday Evening, Nov. 17, 1945

Music by GEORGE MARTIN

Dancing 8-12 Subscription 75c. (including Tax)

Reservation for overnight stay and a pleasant Sunday in South Boston write: Miss Regina Gilneckas, 5 Thomas Pk., South Boston 27, Mass.

Antanina Grabijoliūtė, pasižymėjusi Sv. Petro parapijos choro solistė ir Jubiliejinio "Darbininko" koncerto rengimo komisijos narė, ateinantį sekmadienį dalyvaus Jubiliejinio koncerto programoje. Ji dainuos duetą su Dr. J. Antanėliu.

skaitė, Agota.

KOKNAVICIŪTĖ - Zapereckaitė, Liudvika, duktė Prano, kilusi iš Domantonių km., Alavės v., Alytaus apskr.

KONOPESKAS, Konopaskas arba ir Konopackis, kilęs iš Potokliškių miestelio.

KUDREVICIUS, Stasys.

KUKLYS (Kukys?), Aleksandras, kilęs iš Koklių km., Valkininkų v., Trakų apskr.

KULČINSKAS, Stasys, turėjęs Čikagoje sporto reikmenų krautuvę.

KURŠINSKAITĖ, Matilda, kilusi iš Joniškių, kurios pavardė po vyrų nežinoma.

KURSONIS, Jonas, sūnus Kazio ir Kazės Gineikaitės, kilęs iš Kauno, gyvenęs Scranton, Pa.

KVIETKAUSKAITĖ, Anelė, iki 1939 metų dar gyvenusi Alvite, Vilkaviškio apskr.

LIGMANIENE, Ligmanas, Ona, gyvenusi Detroit, Mich. Teškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilypti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

IVAIRŲ SKELBIMAI

APKALKITE NAMUS SINGELIAIS — NEREIKES JŲ MALIAVOTI Dėl platesnių informacijų paskaukite

H. S. TITELBAUM

Tilo Roofing Co., Inc.
District Manager
1576 BLUE HILL AVE., MATTAPAN, MASS.
Tel. Blue Hills 8400

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

MOTERIS PAGELBININKĖ Lietuvių Graborių ir Balsamuotojas Turi Notaro Teises

254 W. Broadway SO. BOSTON, MASS. Tel. SOU Boston 2590
Sūnau gyvenamoji vieta — 838 Dorchester Ave. Tel. Columbia 2537

CASPER

FUNERAL HOME
187 Dorchester Street South Boston, Mass.

Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Diena ir Naktį
Koplyčia šermainis Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 East Broadway SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas diena ir naktį
Koplyčia šermainis dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

Literatūros Skyrius

Veda — Antanas Vaičiulaitis

VYSKUPAS MOTIEJUS VALANČIUS

Vysk. Valančius — Rašytojas

(Tęsinys)

Daug nesantaikos ir vargų šeimos gyvenimą įneša mišriosios vedybos (su kitataučiais ir kitatikiais). Tokių vedybų dažnai pasitaikydavo Pakuršy. Apie tai Valančius plačiai rašė "Paaugusių žmonių knygelėje" ("Vincentas ir Trinė", "Janis Kuisis").

Valančius ne tik blogumus kėlė į aikštę, bet rodė ir gerų, dorų bei dievobaimingų žmonių gyvenimą (Plikbajoris, Padorus ūkininkas, Petras Mačius). "Plikbajorį" jis aiškina, jog žmonėms reikia savo vaikus amatų mokyti.

Vysk. Valančiaus aprašytasis Palangos Juzė — taip pat amatninkas, siuvelėjas. Jis keliauja siudamas per žmones. Sugrįžęs po dvylikos metų į savo gimtinę, jis pasakoja tėvams ir kaimynams, ką per tą laiką matęs ir girdėjęs. O apsukrus ir linksmas Juzė daug gera ir gražaus patyrė žmonėse.

"Palangos Juzė" — sako prof. M. Biržiška — tai gyvas Lietuvos, bent Žemaičių vyskupijos atvaizdavimas". Siuvėjas Juozas Viskanta atpasakoja jo aplankytųjų vietų ypatumus, žmonių papročius bei apeigas, žaidimus, apdarus ir šiaurinio gyvenimą, kartoja girdėtas dainas, nupasakoja aukštaičių (Kupiškio) ir žemaičių (Viduklės) vestuves. Todėl šis veikalas ne tik įdomus šiaip pasiskaityti, bet ir labai svarbus netolimosios Lietuvos praeities tyrinėtojams.

Mokslui svarbios ir Valančiaus surinktos bei išleistos "žemaičių patarlės", kurių jis pririnko apie 1200. Patarlės apie žemaičių miestelius sugalvojo pats Valančius. Pavyzdžiui: "Aluntoj viską hobes rėdo, argi vyrams negėda", "Jei nori baloje pražūti, važiuok į Babtus", "Pašitis su Jonapoliu yra tai du tikrus brolius: vienas plikas, antras netur nie-

ko" ir kitos. Tas ir panašias patarles jis sugalvodavo norėdamas pajuokinti tuos, kurie jo pastebėtas tuos vietų žmonių ydas. Tos patarlės buvo išspausdintos "Žemaitiškame kalendoriuje" (1876 m.).

Valančiaus raštų kalba gyva, sklandi, vaizdinga. Jis vartoja apščią palyginimų, kaip antai: "Baltras vienas palikęs sukos tuščiuose namuose, kaip gandrų dras lizde"; "sugrįžo namo, kaip musę kandęs", "nedora boba pašaukė du bernus, aukštų, ir varstų stulpai, tuodu metė mane žemę, it pelų maišą". Už-

APIE LIETUVIŠKAS KNYGAS

Pirmieji Mūsų Spaudos Amžiai

Lietuvių spausdintas žodis jau beveik keturių šimtų metų amžiaus. Pirmoji mūsų knyga pasirodė 1547 m. Buvo tai Mažvydo katekizmas.

Šešioliktam amžiui būta apie 20 leidinių, septynioliktam per 30, gi aštuonioliktam jau prisivyta šimtinė.

Daugiausia buvo tai religiniai raštai, o greta jų — šiek tiek žodynų, gramati-

SUTEMS

Sutems tamsi naktuzėlė,
Nudrėngs dargi darguzėlė,
Kur aš nukeliausiu,
Nakvynėlė gausiu?

Pails mano žirguželis,
Pails mano juodbėrėlis,
Kur aš pernakvosiu,
Nakvynėlė gausiu?

Ar ant bėro žirguželio,
Ar ant tymo balnuželio,
Ar uošvės dvarely,
Margojoj klėtėlėj?

Greičiau, greičiau, žirguželi,
Pasiskubink, juodbėrėli,
Į uošvės dvarelį,
Į margą klėtėlę.

Išėik, išėik uošvužele,
Atkelk vario vartužėlius,
Priimki žentelį,
Tėvelio sūnelį.

tinkame jo raštuose ir priežodžių: "koks vilkas, toks ir vilkutis"; "čigono klėty nesugavęs, laukuose nebesugrėbsi" ir daug kitų.

Moka Valančius ir dailiai pajuokauti. Taip juokina, bet kartu ir vaizdingai moka Palangos Juzė papasakoti susirinkusiems savo nuotykius. Štai pavyzdėlis: "Perėjęs Nasrėnų sodžių ir Salantų upelį, pamačiau ir kairės rankos gražų gyvenimą ir įėjau į žardiera. Tuojau apšoko mane keturi šunys: vienas vampt lojo, kitas cyp — cyp cypė, trečias vau — vau kaukė, ketvirtas juokė ir dantis rodė, o visi norėjo paragauti, ar skanios mano kinklės. Privarė mane prie žiogrio — negalėjau nė žingsnio žengti. Paregėjęs tai vaikiukas apgynė mane".

(Bus daugiau)

čiai ir iš viso istorijai parrašinti.

Lietuviškųjų knygų kalba buvo daug gražesnė ir grynėnė pirmaisiais dviem šimtmečiais, negu trečiajame. Būta pakenčiamos kalbos raštų ir 18 amžiuje. Vienok kai kurios to laiko knygos yra pasibaisėtinos — jose lietuvių kalba sužalota ir subiaurota, visokių svetimų žodžių ir formų prikimšta. Literatūros istorijoje, kaip tokių darymų įdomybe, mėgstama priminti tokių knygų pavadinimus: "Broma atkerta ing wiecznasti" arba "Altorius duchauanas". Nežiūrint kalbos biaurumo, "Broma" yra turėjusi nemažą pasisekimo. sulaukdama net kelių leidimų.

KNYGŲ CENTRAI

Per tris šimtus metų su viršum buvo du svarbūs lietuviškos knygos centrai: Karaliaučius ir Vilnius.

Pirmoji mūsų knyga pasirodė Karaliaučiuje, kur ir toliau buvo spausdinami protestantų veikalai. Iš Rytprūsijų sostinės ėjo protestantizmo spausdintais žodis visur, kur tik buvo šio mokslo išpažinėjų.

Pačiame krašte, kuris ilgainiui buvo suvokietintas, dirbo nemaža vyrų, nusipelnusių mūsų raštų istorijai. Buvo tai religinių leidinių autoriai, šv. Rašto vertėjai, kalbos tyrinėtojai, pirmieji tautosakos rinkėjai, giesmių sustatintojai, pirmieji kompozitoriai, poetai ir grožinės prozos vertėjai. Tokiu būdu Rytprūsijoje per kelis šimtus metų ėjo gyva ir nekarta aukšta lietuviškosios kultūros veikla.

Šis darbas nebuvo nutrūkęs ligi paskutinių dienų. Dar pereitame šimtmetyje ten buvo spausdinami slaptieji mūsų raštai, o Tilžėje ligi šio karo būdavo atmušama lietuviškų knygų. Berods, naciai buvo pakirtę šią ilgametę mūsų kultūros giją. Reikia tikėtis, kad nutrauktas senos tradicijos siūlas vėl bus užmegstas.

Vilnius buvo ne tik Lietuvos sostinė ir politinis centras, bet drauge ir meno bei kultūros židinys.

Jeigu žiūrėti knygų, tai nuo 16 amžiaus galo senoji mūsų žemės sostinė buvo katalikiškos spaudos lopšys ir augintojas. Čia kan. M. Daukša išleido pirmąją katalikų knygą. Ilgainiui, kai jau Prūsijoje lietuviškų leidinių mažėjo, Vilniuje mūsų spausdinių skaičius vis augo.

Po ano karo, kai lenkai užėmė Vilnių, buvo duotas smūgis ir lietuviškajam raštui tame mieste. Tačiau mūsų knygos ten nepasisekė nuslopinti. Laikams susitvarkius ir laisvei grįžus, Vilnius vėl bus, kas buvęs praecityje lietuvių tautai: mūsų mokslo ir meno židinys, lietuviškos knygos rūpintojas.

Tuo tarpu, kol Vilnius buvo svetimos rankose, mūsų knyga buvo persikėlusį Kauną. Šis miestas lietuvių raštų istorijoje užėmė tvirtą vietą. Paskutiniaisiais laikais Lietuvoje išeidavo apie 1000 knygų kasmet. Didelė jų dalis būdavo spausdinama Kaune. Ten pat negirdėto ligtol

Vienišas kryžius — Ilgu senajam kryžiui vienišam nuspurus — kaip atsiskrėlis, jis Lietuvos lauke. Praeivis retkarčiais jam nukelia kepurę net nežinodamas, kas ilsis čia...

augimo pasiekė ir lietuvių laikraščiai. Lietuvių kultūrai nepriklausomybės sąlygose klestint, laikinai sustinė tik per vienus metus išleisdavo nemažiau mūsų spausdinių, kaip jų yra pasirodę per pirmus tris šimtus metų.

KNYGŲ AUGIMAS

Grįžtant prie senesnių dienų, lietuviškų knygų žymesnį augimą reikia žymėti nuo pereito amžiaus vidurio.

Apskaitoma, kad nuo 1547 m. ligi 1833 m. išėjo per 300 knygų. Apie pereito amžiaus vidurį pastebim stambų pasiokėjimą. Dešimtmetyje nuo 1834 m. ligi 1843 m. pasirodė apie 60 knygų, o nuo 1844 m. ligi 1853 m. jau turim 120 knygų su viršum ir 1854-1864 metais apie 270.

Šis didėjimas, tarp kita ko, yra siejamas ir su vyskupo Motiejaus Valančiaus darbais. Jis rūpinosi, kad žmonės skaitytu, ėmėsi tam tikslui konkrečių žygių ir pats prirašė daug veikalų.

Įdomu, kad kai kurių knygų tada būdavo spausdinama didelis skaičius. Antai, kelių Valančiaus veikalų buvo atmušta net po 50,000 egzempliorių. Beto, tos knygos nesimėtė palėpėse, bet būdavo žmonių mielai skaitomos, eidavo iš rankų į rankas ir atrodydavo tiesiog apriušiosios ir taukuotos nuo dažno vartymo.

BURTAI

Tupi šarka ant tvoros,
Nenustabdo uodegos,
Riečia, kraipo mandagai;
Po dvarus visus lakioji;
Tai atspėk gi man, margoji!
Kokio vėjo bus piršliai? .

Uodegytė pakraipyk,
Visą tiesą pasakyk,
Iš rytų? ar vakarų?
Ve, į kairę! Ten Batūras;
Fi, ne ponas! juodas būras!..
Bet daug turi pinigų.

Oi, šarkyte, tu kvaili,
Kam į dešinę suki?
Tas be grašio, nors gražus!
O į vakarus, margoji,
Uodegyte ar nemoji?
Ar nuo mylimo nebus?

Maironis.

atsirado "Varpas", "Apžvalga", "Tėvynės Sargas", ir taip lietuvių laikraščiai augo, tobulėjo, nešė naujas idėjas, kol prieš šįjį karą buvo giliai ir stipriai šaknis įleidę visame krašte, pakilę tiek skaitytojų skaičiumi, tiek turinio įdomumu.

AMERIKOJE

Pirmas lietuvių laikraštis Amerikoje išėjo 1879 metais ir vadinosi "Gazietas lietuviška". Jo leidėjas buvo lenkas Tvarauskas, tarp lietuvių užaugęs. 1885 m. New York Dr. J. Šliupas ėmė leisti "Lietuviškąją balsą". Netrukus po to Jungtinėse Valstybėse atsiranda ir daugiau lietuviškų laikraščių.

Tas pat Tvarauskas 1874 m. išspausdino ir pirmą lietuvišką knygą Amerikoje. Buvo tai žodynas.

Lietuviška knyga Jungtinėse Valstybėse buvo padarius gražia pažangą. Šioje srity pasizymėjo kun. A. Milukas, A. Olševskis, P. Mikolainis, J. Paukštis ir kiti. Buvo išleista eilė stambių ir naudingų raštų, kaip J. Basanavičiaus rinktos pasakos ir dainos, S. Daukanto istorijos knygos, nemaža grožinės literatūros.

Mūsų dienomis lietuviškų knygų leidimas Amerikoje yra labai suskūręs. Visuomenės veikėjai į knygą šiandien čia nekrepia dėmesio, beveik jokia organizacija, nors ir labai turtinga, nesirūpina lietuviškos knygos parama. Dirba tik vienas kitas geros valios žmogus, bet jo trūšas yra tarsi balsas tyruose visuotinio abejingumo ir sustingimo tyr-laukyje.

O lietuviška knyga tuo tarpu taip reikalinga: iš Europos tremtiniai lietuviavai kasdien šaukiasi, kad jiems atsiųstų ko pasiskaityti.

Kultūriniu požiūriu Amerikos lietuvis prieš tuos tremtinius stovi tuščiomis rankomis. Nebent iš palėpių reikės rinkti apdulėjusias senas knygas, kad lietuvis tremime nebūtų paliktas be savų raštų.

A. Vaičiulaitis.

Jeigu Jūs padovanosite porą batukų šiam mažyčiui, ir jis bus Jums dėkingas.

Tūno senas kryžius...daug čia išklūpota
Daug čia gilaus skausmo...
rymastim apkliota..

Palangos žvejys, išmetęs gintarų valk stę, sutinka svečius žvejįšku šypsniu..